

Pedagógusok Lapja

2023. DECEMBER

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE / ALAPÍTVÁ: 1945-BEN / LXXIX. ÉVFOLYAM

105

3.
oldal

105 éves a Pedagógusok
Szakszervezete

DECEMBER

A sírásó kormány tévedése: a PSZ 105 évesen is előre tekint

Tetem(es) sírt ásatott a kormány a parlamenti szavazógéppel a Pedagógusok Szakszervezete születésnapjára. (A PSZ jogelődje 1918. december 30-án alakult meg.) A kormány megtiltotta, hogy a munkáltatók levonják és átutalják a közzféra szakszervezeteinek a munkavállalók tagdíját. Azt hitte, ezzel temetheti is az utóbbi évek tiltakozó akcióinak, sztrájkjainak egyik szervezőjét, a PSZ-t. Ezt gondolta az utolsó szögnek abban a koporsóban, amelyet egyébként a bosszútörvényből ácsolt, miután szinte lehetetlenné tette a munkavállalók sztrájkjogát. Még sincs siratóének, sírfelirat, búcsúkönny, igaz, születésnap tortája sincs, pedig büszkén tűznénk ki rá a 105-öt. Van és lesz teendő: tájékoztatás, tagtoborzás, tagdíjbeszedés – mondhatnánk mentés másként. Mindenkire szükség van, arra is, aki mind ez ideig hihette: partvonalról szurkol a béremelésért, az oktatás jobb helyzetéért. A PSZ 105 éves története során nem működhetett folyamatosan: a történelem viharaiában betiltották, korlátozták munkáját, ám mindig talpra állt. Ezt teszi majd most is, hogy képviselhesse az oktatásban dolgozókat, védje érdekeiket. Ebben rejlik a sírásó kormány tévedése.

Utóirat: ne legyen ez kesergőfal, inkább sikerfelület: írjátok le, ki hogyan győzte le félelmét, ki honnan merített bátorságot a szakszervezeti tagsághoz, ki kit és miként győzött meg, miért jó egy ilyen régi közösség tagja lenni, mint amilyen a PSZ. Szép ajándék ez a kormánynak! Lehetne belőle meglepetés is...

László Judit, a PSZ Országos Irodájának munkatársa

Köszönöm...

Nyugdíjba vonul a Pedagógusok Lapja technikai szerkesztője, Márfiné Bécsi Erika. Sajnálattal veszem tudomásul kolléganőm döntését, aki 1995 óta a Pedagógusok Szakszervezetének munkatársa, 1998 óta formázza meg, varázsolja késszé a Pedagógusok Lapját. Öt éve dolgozunk együtt, és öröm látni, hogy milyen profi módon alkalmazza a számítógépes tördelés technikáját, kisujjában van annak minden csínja-bírja. De ez kevés lenne egy jó kiadványhoz, kell hozzá az ő éleslátása, az a fantázia, ami az elvont tartalmakhoz kapcsolható képi megjelenítést segíti. Az ő hozzáértésével sikerült esztétikus olvasmánnyá tenni a híreket, az interjúkat, a publicisztikákat. Nagyon köszönöm a munkádat! A főszerkesztő

Tartalom

DECEMBER	2
Tájékoztató a tagdíjak jövő évi befizetéséről	3
Tagdíjlevonás megszüntetése miatt nyolc szakszervezet fogott össze	3
Szakszervezetek ellehetetlenítése – PSZ-közlemény.....	3
105 éves a Pedagógusok Szakszervezete.....	4
A Pedagógusok Szakszervezete hosszú története röviden	4
A Pedagógusok Szakszervezete fennállásának évfordulója alkalmából	4
Szubjektív PSZ-történelem	6
Módosított sztrájkkövetelések – a kormány egyelőre nem tesz eleget törvényi kötelezettségének	10
A nyilatkozathoz csatlakozott a PSZ is – így számolják fel az akadémiai szabadságot.....	12
Friss felmérés mutatja az akadémiai szabadságjog érvényesülését az EU-ban, Magyarország az utolsó helyen végzett	13
Egyeztetés a KIM-ben	13
Nyugdíjas pedagógusok karácsonyoztak Székesfehérváron.....	13
35 éves a PDSZ	13
Közösségszervezés az Egyesült Államokban.....	14
A szakszervezeti tisztségviselőt megillető munkaidő-kedvezmény dilemmái.	17
Problémajelzés	18
Hírek.....	20
Munkajogi kérdések – válaszok	22

Kedves Olvasónk! A Pedagógusok Lapja bármely oktatást érintő témában várja az Ön véleményét is. Írását küldje el a pedlap@pedagogusok.hu e-mail-címre. *A szerkesztőség*

Ön feliratkozott arra a címlistára, amelyet nyilvántartunk a Pedagógusok Szakszervezete Pedagógusok Lapja hírlapja és hírlevele havi rendszerességgel kiküldésére. Adatai biztonsága fontos számunkra, ezért személyes adatai védelmében, melyekkel Ön megbízott minket, az Európai Parlament és az Európai Tanács 2016. április 27-én meghozott, 2018. május 25-től életbe lépő 2016/679. rendelkezése alapján értesítjük, hogy szeretnénk tájékoztatni frissített Adatvédelmi tájékoztatóról. Adatvédelmi tájékoztatókat/szabályzatunkat mindig megtalálja a www.pedagogusok.hu/dokumentum/54 oldalon. Rendszeres hírlevelünkkel/lapunkkal mindig szívesen tájékoztatjuk legújabb akcióinkról, újdonságainkról, programjainkról. Adatai eredetileg is jogszerűen kerültek hozzánk, rendelkezésünkre bocsátotta abból a célból, hogy híreinkről stb. értesíthessük Önt. Amennyiben nem szeretne tőlünk Pedagógusok Lapja hírlapot és hírlevelet kapni, a hozzájárulását bármikor visszavonhatja e-mail küldésével a pedlap@pedagogusok.hu címen, illetve postai úton a Pedagógusok Szakszervezete 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. címen, ami a kezelt felhasználói adatok törléséhez vezet.

Pedagógusok Szakszervezete

IMPRESSZUM

PEDAGÓGUSOK LAPJA ■ A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Varga Stella ■ Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika ■ Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Telefon: +36 1 322-8453 ■ Kiadja a Pedagógusok Szakszervezete, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Központi telefon: +36 1 322-8453 ■ Felelős kiadó: Totyik Tamás elnök ■ Internet: www.pedagogusok.hu; e-mail: varga.stella@pedagogusok.hu ■ Terjeszti a Pedagógusok Szakszervezete ■ Index: 26651 ISSN 0133-2260

Tájékoztatás a tagdíjak jövő évi befizetéséről

Lépni kell: be a szakszervezetbe!

Bizonyára értesült arról, hogy egy elfogadott törvénymódosítás után 2024 januárjától a munkáltatója már nem vonja le Öntől a szakszervezeti tagdíjat. Bár ezzel a kormány és a parlament a dolgozók jogaiért küzdő érdekképviseltek tudatos meggyengítésére törekszik, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) felkészült a változásra: új tagdíjbefizetési lehetőséget kínál jelenlegi tagjainak és azoknak az oktatásban dolgozóknak, akik a jövőben kívánnak csatlakozni a legnagyobb oktatási szakszervezethez, a PSZ-hez.

A kormány szakszervezetek elleni újabb bosszúját használjuk fel arra, hogy erősebb érdekvédelmet hozzunk létre, hiszen már félni sem kell: az Ön munkáltatójának nem lesz tudomása arról, hogy Ön nekünk fizeti be a tagdíjat, illetve belépett a PSZ-be.

Kérjük, decemberben-januárban keresse az intézmény alapszervezeti titkárát vagy a PSZ területi és vármegyei vezetőit, akik tájékoztatást adnak arról, hogy 2024-ben miként lehet befizetni a tagdíjat és mennyi lesz annak az összege! Előzetes tájékoztatásként közöljük, hogy lehetőség lesz csoportos beszédre, illetve rendszeres egyéni átutalásra is!

Önnek nemcsak lehetősége, joga is van az érdekképviselőre! Éljen a jogával!

Tagdíjlevonás megszüntetése miatt nyolc szakszervezet fogott össze

A mentődolgozókat képviselő Magyarországi Mentődolgozók Szövetsége (MOMSZ) és az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (EDOSZ) kezdeményezésére rendkívül találkozózt hívtak össze november 30-ra az állami fenntartású intézmények szakszervezetei számára. Nyolc szervezet fogott össze, és határozott fellépésről döntöttek a munkavállalói jogok eredményes képviselete érdekében. Első lépésként megfogalmazták a munkavállalók megsegítését, az öngondoskodás, a tudatosság fontosságát, a szakszervezetiség megújítását, a példamutatást, a kormányzat ellenséges lépéseire való reagálást, a közös gondokra közös megoldáskeresést. Mindezekon kívül egymás támogatásában is megállapodtak. Az összefogásban az alábbi szakszervezetek vesznek részt:

- Magyarországi Mentődolgozók Szövetsége
- Egészségügyi Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
- Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete
- Pedagógusok Szakszervezete
- Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete
- Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete
- Magyar Orvosok Szakszervezete
- Szociális Ágazatban Dolgozók Szakszervezete

Mint ismeretes, a kormány döntése értelmében 2024 januárjától a szakszervezeti tagdíjakat a munkáltató már nem vonhatja le a bérből. A szakszervezetek aggódnak, mert szerintük a legtöbben emiatt nem fogják fizetni az összegeket havonta. Így pedig veszélybe kerül a működésük, hiszen a legtöbb bevételük ebből származik.

Szakszervezetek ellehetetlenítése – PSZ-közlemény

Az oktatás több mint 100 éves múltú szakszervezete, a PSZ határozattan tiltakozik az ellen a javaslat ellen, miszerint „a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagja jogállásával összefüggésben szakszervezet nem alakulhat és tevékenykedhet.” A Pedagógusok Szakszervezete szerint a munkavállalóknak nemcsak lehetőségük, joguk is van az érdekvédelemre. A korlátozás a honvédségi dolgozók alapjogait sértené, ami ellen minden szakszervezetnek tiltakoznia kell. Az érdekvédelmi szervezetek működésének és jogainak további korlátozása megerősíti a PSZ korábbi véleményét: a kormány szerint csak a „halott” szakszervezet a jó szakszervezet!

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

A Pedagógusok Szakszervezete hosszú története röviden

A PSZ jogelődje az 1918. december 30-án *Somogyi Béla* elnökletével megalakult Magyarországi Tanítók Szakszervezete, amit 1919 augusztusában betiltottak, és csak 1945 februárjában alakult újjá Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete néven. 1945-ig a közszférában egyáltalán nem működhettek szakszervezetek, csak szakmai egyesületek. A PSZ kongresszusait az 1946. február 24-én tartott *I. kongresszustól* számozzák. Neve ezután is többször változott: Magyar Pedagógusok Szakszervezete (1950. május–1950. december), Pedagógusok Szakszervezete (1950. december–1956. október), Magyar Pedagógusok

Szabad Szakszervezete (1956. november–1957. december), Pedagógusok Szakszervezete (1958-tól) 1990 tavaszán, a rendszerváltás utáni első szabad választások előtt a PSZ úgy döntött, nem csatlakozik a szocialista szakszervezeti szövetség, a SZOT utódjaként létrehozott MSZOSZ szövetséghez. Ugyanezen év júniusában a SZEF egyik alapítója lett.

A szakszervezet történetét bővebben bemutató, 100 éves jubileumára készült kiadvány elérhető a PSZ honlapján: <https://pedagogusok.hu/hirek/portfolio/pl-2019-03-jubileumi-kiadas/>

„Aki nem ismeri, vállalja a múltját, annak nincs igazán jövője sem.”

A Pedagógusok Szakszervezete fennállásának évfordulója alkalmából

Százöt éve, 1918. december 30-án – történelmi változások idején – alakult meg a Pedagógusok Szakszervezetének jogelődje, a Magyarországi Tanítók Szakszervezete. Múlt van. És a jövő?

Nyugdíjas tanárként, „ráérő időmben” (ami sok van a „hozzáértők” nyilatkozatai szerint a katedrán állóknak), mostanában a szakszervezet régi dokumentumait lapozgatom. Azt tanúsítják számomra, hogy az elmúlt százöt év, a magyar történelemmel összhangban, hol a felfelé ívelés, hol a megtorpanás, hol a hullámvölgyek ideje volt. Az 1918 végén megalakult szakszervezetet 1919-ben feloszlatták. A közszférában évtizedekig nem működhettek szakszervezetek.

Csak 1945-ben jöhetett létre a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete. Ennek hagyományát akarták 1956-ban feleleveníteni, folytatni és meg is haladni az újjáalakítók. 1958-tól ismét újabb korszak következett. A „szocializmus időszakában sajátos módon funkcionáltak a szakszervezetek” – olvasom egy kutató megállapítását a Pedagógusok Szakszervezete fennállásának 100. évfordulójára készült jubileumi magazinban. Az ágazati szakszervezetek sorában működött, tagja volt a Szakszervezetek Országos Tanácsának.

A nyolcvanas évek második felében egyértelművé vált, hogy ismét újabb korszak következik. A rendszerváltás próbára tette szakszervezetünket, sőt az egész magyar szakszervezeti mozgalmat. Feloszlott a Szakszervezetek Országos Tanácsa (ami a mozgalom egységét demonstrálta), szakadtak, szűntek ágazati szakszervezetek, újak alakultak, osztották a szakszervezeti vagyont.

Az állam, a politika bábáskodott e folyamatok fölött, sőt inspirálta is azokat.

A Pedagógusok Szakszervezete átélte ezt.

A mi szervezetünkben is folyt a szervezkedés. Magukat szakszervezetként deklaráló csoportok váltak ki, létrejött a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete, a Szakképzési Szakszervezet, a zenepedagógusok érdekképviseletét vállaló szervezet, és folytathatnám! No, és persze a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete!

A mi szervezetünkben a tagság többsége maradt, de területi, intézményi szervezetek nyilvánították ki önállóságukat, hangsúlyozva az „alulról építkezés” fontosságát.

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

Kiemelt feladattá vált a tagság és az egység megőrzése. Jelentős szerepet vállaltak ebben a nyolcvanas évek második felében sorra alakuló rétegtagozatok (volt, hogy 14 tevékenykedett!). Újfajta mozgalmi működés formálódott. Jelentős megnyilvánulása volt az 1990 decemberében lezajlott nagy pedagógustüntetés, amit a Pedagógusok Szakszervezete szervezett, együttműködésre készítve az oktatási terület szétszilárdó érdekképviselőit. Az első oktatási kerekasztalt is a Pedagógusok Szakszervezete hívta össze. 1990-ben a mi szervezetünkben zajlott le az első közvetlen tagsági szavazás is. Ennek során arról nyilvánították véleményüket a kollégák, hogy a Pedagógusok Szakszervezete csatlakozzon-e az akkor alakuló Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsához. A jelentős többség a nemet választotta. E döntés nyomán született meg az elhatározás egy új formáció, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának megszervezésére. Szakszervezetünk nagy átalakuláson ment keresztül ezekben az években. A tagsági aktivitásnak köszönhetően megújult, és eredményesnek bizonyult. Döntően az 1991 februárjában ülésezett XIV. Kongresszuson olyan határozatok születtek, amelyek biztosították a szervezet jövőjét. Jelentős áldozatok árán, a taglétszám csökkenését, a szakszervezeti vagyont megcsappanását elszenvedve a Pedagógusok Szakszervezete a magyar közoktatás legnagyobb reprezentatív szervezete maradt.

Ennyit a múlttól! És a jövő? Ahhoz a jelenen át vezet az út!

Most újból kritikus időszakot élünk! A szakszervezet gyenge! Szinte labdába se rúg (pedig szeretjük a focit)! Most, a százötödik évforduló idején ismét hangos az „alulról építkezés” hangja (főleg megyei szintről)! A helyzet azonban más, mint a rendszerváltás idején! A taglétszám már csak töredéke az egykorinak, a pedagógus nem új vagy más szakszervezetet akar, hanem kiábrándult. Ha szól, nem

a kollégák hangja szól, szűk csoportok szóokolnak a kollégák nevében. Őrzik a pozíciót, vagyონrészek megszerzésével törekszenek még fenntartani működésük anyagi alapjait.

A szakszervezet erejének hanyatlásában azonban a legjelentősebb tényező az állami akarat. Megnyilvánulásai közül: a sztrájk törvény, legújabbban a tagdíj fizetés „megreformálása”, az oktatási ágazat tudatos szét darabolása, a fenntartói sokszínűség (az állam, önkormányzatok, egyházak, civil és gazdasági szervezetek, alapítványok, kuratóriumok, és még folytatható lenne), az oktatási irányítás széttagoltsága. Nemhogy nincs oktatási minisztérium, nehéz számon tartani, hogy mikor hány helyen és szintről irányítanak!

Így tekint az oktatásra a politika is. A pártok programja, kommunikációja is ezt tükrözi.

Következmény: egymástól függetlenül mutatkozó oktatási szektorok, felsőoktatás, köznevelés, szakképzés, a felnőttképzés stb. Így működnek a szakszervezetek is. Már a szolidaritás is alig mutatkozik! A közvélekedés számára csak a köznevelés intézményei jelentik az oktatást. A Pedagógusok Szakszervezete érdekképviselői munkája is leszűkül. Csak a köznevelési szférára koncentrálnak.

Öt évvel ezelőtt, szakszervezetünk fennállásának századik évfordulója alkalmából szervezett „Fasori esték” egyikén a korszakváltás nemzetközi összefüggéseiről

szólt az eszmecsere. A fórum előadójától megkérdeztem, egyáltalán van-e szükség a huszonegyedik században szakszervezetre. Határozottan igen volt a válasz, sőt – hangzott el –, most van csak igazán! Most mégis az ellenkezője látszik! No, innen kell nézni a jövőbe!

A már említett jubileumi magazinban az egyik fejezetcím: „Ha a fasori villa mesélni tudna!” A fasori villa most nem a múltról mesél, hanem a jelenről beszél, és a jövőre figyelmeztet!

Hogy írta Arany? „Nem mese ez, gyermek...”!

dr. Köpf Lászlóné

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

Szubjektív PSZ-történelem

Amikor megkaptam a felkérést, hogy írjak néhány gondolatot a Pedagógusok Szakszervezete utolsó 20 évéről, elgondolkodtam. Egyrészt fura érzés, hogy több mint 20 éve vagyok tagja szakszervezetünk vezetésének, másrészt azonnal tudtam, hogy erről a korszakról hosszas kutatások után tudnék csak objektív képet vázolni, erre azonban jelen pillanatban nincs lehetőség. Így aztán úgy döntöttem, hogy inkább egy rövidebb, de szubjektívebb visszaemlékezést írok.

A '90-es évek közepe óta kísérem figyelemmel mélyebben a PSZ tevékenységét. 1995. november 15-én életem első szakszervezeti tüntetésén voltam Budapesten. A Parlament előtt talán azóta sem volt nagyobb tömeg. Felemelő érzés volt megérezni a tömeg erejét, őszinte elszántságát, amelyben benne volt a rendszerváltás utáni Magyarország minden optimizmusa, tisztasága. Hittük, hogy részei vagyunk annak, hogy egy új, jobb világot alkotunk, hittük, hogy a jövő szebb, demokratikusabb lesz, amely közös, toleráns értékrendünkön fog alapulni. Sajnos, ma már úgy látom, hogy csak abban a történelmi pillanatban tűnt ez elérhetőnek, túl sokan vannak, akik a konfliktusokban, a folyamatos szembenállásban érdekeltek, akik rájátszanak az emberek félelmeire, rossz beidegződéseire.

Azóta számtalan szakszervezeti tüntetésen vettem részt, itthon és külföldön is, sőt, sok esetben szervezője is voltam a PSZ megmozdulásainak. Ma is jó érezni, hogy sokan gondolkodunk hasonlóan, ki is állunk az igazunkért, de mostanában gyakran vagyok szomorú, mert sokszor szembesülök az emberek elkeseredettségével.

Első tapasztalataim a PSZ vezetésében

2003-ban, életem első szakszervezeti kongresszusán több, indultoktól sem mentes hozzászólásban próbáltam ráirányítani a figyelmet a szakszervezeti munka dinamizálásának szükségességére, különös tekintettel a fiatal pedagógusok megszólítására. Nem kis meglepetésemre beválasztottak a PSZ akkori 11 fős Elnökségébe, ezzel együtt tagja lettem az Országos Vezetőségnek is. Ráadásul

az Elnökségbe választásom időpontja szinte egybeesett azzal, hogy az Európai Unió bővítésével Magyarország is tagja lett az EU-nak. A PSZ aktív szövetségi politikába kezdett, igyekeztünk minél több uniós pedagógus-szakszervezettel kiépíteni kapcsolatokat, illetve az Oktatási Szakszervezetek Európai Szövetségében, az ETUCE-ben is aktív szerepet vállaltunk. A nemzetközi munkában nekem is jutott szerep, 2004 óta képviselem a magyar munkavállalói oldalt az Európai Bizottság mellett működő Szakképzési Szakértői Bizottságban (ACVT).

Fiatal és tapasztalatlan voltam, azonban szerencsém volt, kitűnő emberekkel ismerkedtem meg, nagyon sokat köszönhetek nekik. Varga László – Laci (szerk.: korábbi PSZ-elnök) személyiségéből fakadóan nagyon határozott arculatot adott a PSZ-nek. Laci igen nagy tudású és tapasztalatú szakszervezeti vezető volt, rendkívül elkötelezett a munkavállalói érdekvédelem iránt. Élete során végigjárta a társadalmi ranglétrát, végül pedagógus és szakszervezeti vezető lett. Ragyogó, élesen látó elme, akivel élvezet volt fél éjszakákat végig beszélgetni vagy éppen vitatkozni.

Nem volt egyszerű feladata, de támaszkodhatott az Elnökségre, amely egy jól működő, operatív szervezet volt. Hatékonyak voltunk, pedig nem volt könnyű dolgunk, mert például akkoriban kellett levenyézni a balatonföldvári PSZ üdülő felújítását, és egyikünknek sem volt tapasztalata projektmenedzselésben. Idősebb kollégáimtól sokat tanultam én is, és Varga Laci is szívesen támaszkodott ránk.

Az Országos Vezetőségben belül mindig is heves viták kísérték a PSZ taktikai lépéseit, és bizony, a kormánnyal is egyre feszültebb lett a szakszervezet viszonya, ugyanis a 2002-es jelentős közalkalmazotti béremelés hatása gyorsan eltűnt. 2006-ban létrehoztuk az Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottságot, amely végül kompromisszumos megállapodást kötött a kormánnyal a közszolgálati bérekről. Lacinak ebben óriási szerepe volt. A következő években a SZEF elnökeként változatlanul kemény csatákat vívott a kormánnyal, annak ellenére, hogy sosem titkolta baloldali értékrendjét. Vállalta a személyét ért támadásokat is. Kevesen tudták, hogy ez milyen sok személyes, családi konfliktust is eredményezett, amely végül felemészttette erejét.

Laci után egy évre Árok Antal lett a PSZ elnöke. Tóni óriási enciklopédikus tudással és hihetetlenül széles kapcsolatrendszerrel rendel-

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

kezett, emellett évtizedeken keresztül szívét-lelkét kitette a Pedagógusok Lapjáért és a szakszervezeti vezetők képzéséért. Egyszer egy baráti beszélgetés során elmondta nekem, hogy igazából az elnökséggel járó gyakorlati feladatokat sokszor tehernek érzi, ezért nem is lepett meg, hogy nem jelöltette magát a következő ciklusra. Egy darabig még szerkesztette a Pedagógusok Lapját, sajnos azonban őt is elvesztettük.

Új helyzetben a szakszervezetek

2008-tól 10 éven keresztül *Galló Istvánné* vezette a Pedagógusok Szakszervezetét. Piroska meghatározó alakja a PSZ-nek. Korábban a budapesti szervezet élén állt, így hosszú ideje volt tagja a vezetésnek, nagyon felkészült volt, és pontosan tudta, milyen feladatra vállalkozott. És meg is voltak a nagyon határozott elképzelései arról, hogyan kellene átalakítani a szervezet belső életét és érdekvédelmi tevékenységét. Ehhez elképesztő munkabírás társult, amire szükség is volt, hiszen szakszervezetünk tagsága jelentős fogyásnak indult, amely alapvetően annak köszönhető, hogy sokan – ahogy a pedagóguspálya munkavállalói általában is – egyre idősebbek lettek, a szakszervezeti tagok tömege vonult nyugállományba. Ezzel nemcsak a bevételeink csökkentek, hanem szervezetünk súlya is, amit természetesen ki is használt a 2010 után hatalomra került kormány, amely egyáltalán nem tekintette partnernek a munkavállalói érdekképviseleteket.

Piroska következetesen és sikeresen vitte végig a szervezet költségvetési helyzetének stabilizálását és a szervezeti struktúra megújítását is, amire a 2010 utáni közigazgatási változások rá is kényszerítettek bennünket. Ebben a munkában erős támasza volt többek között *Horváth Péter*, az Országos Iroda igazgatója, költségvetési szakértő. Péter rendkívül művelt, de nagyon is gyakorlatias úriember volt, aki számára mindig a szakszervezet érdeke volt az első. A szakszervezet érdekképviseleti munkájában is erős támasza volt Piroskának, ezt a szerepet később az elképesztő jogi tudással és óriási államigazgatási tapasztalattal rendelkező *Szűdi János* vette át, szakértőként. A PSZ-t az oktatásirányítással szemben képviselő elnökszónny Péterrel vagy Jánossal az oldalán félelmetesen kemény tárgyalópartnernek bizonyult. Nagyon szomorú, hogy sem Péter, sem János nincs már közöttünk.

A tárgyalások sokszor bizonyultak elégtelennek, ezért amikor a munkavállalói elégedetlenség az oktatási ágazatban ismét magasra csapott, sztrájkbizottságot alakítottunk, amely végül 2013-ban meg tudott állapodni a kormánnyal, igaz, emiatt mások támadtak minket, pedig nagyon komoly eredmény volt, hiszen például rengeteg munkahelyet mentettünk meg. A problémák 2016-ban ismét kritikus szintet értek el, ezért február 13-ra tüntetést szerveztünk a Kossuth téren, ahol a zuhogó esőben a tömeg 5 perces néma, vészjósló csenddel, áprilisban pedig sztrájkjal figyelmeztette a kormányt a helyzet tarthatatlanságára. Bár a fellépésünknek volt hozadéka, az alapvető kérdésekben nem sikerült áttörést elérnünk.

Viszont egyre kiterjedtebb lett nemzetközi kapcsolatrendszerünk. Több uniós ország pedagógus-szakszervezeteivel osztottuk meg tapasztalatainkat, és igyekeztünk mi is tanulni mindabból, amit a testvér-szakszervezetektől hallottunk.

Piroskával mindenki számára ismert „arcot kapott” a PSZ. Sokat szerepelt a médiában, mindenki ismerte, mindenki azonosította

is őt a PSZ-szel, 2016-tól pedig megpróbáltuk professzionálisabban tenni a PSZ arculatát, megjelenését, marketing tevékenységét annak érdekében, hogy minél több kollégát, ezen belül minél több fiatal tudjunk megszólítani. Sajnos a tagságunkat érdemben nem tudtuk növelni, de azt gondolom, erről alapvetően a kormány szakszervezet-ellenes magatartása tehet, ami minden érdekképviseletet nagyon nehéz helyzetbe hozott. Korábban természetes volt, hogy elfogadja egy konzultációra vonatkozó meghívásunkat az oktatást irányító miniszter, államtitkár, azonban a 2010-es évek végére ez a fajta normális kapcsolat a minisztériummal megszűnt. Sajnos az érdekképviseletek gyengítésére irányuló szándék azóta is tart, és ezzel nyilván felerősödtek az esetleges belső konfliktusok is. 2018-ban *Szabó Zsuzsát* választotta a kongresszus a PSZ elnökévé. Sajnos a valódi szociális párbeszédet negligáló, szakszervezeteket ignoráló kormányzati hozzáállás nem változott, ezért Zsuzsa azt vállalta, hogy megpróbálja ismét a tárgyalóasztalhoz ültetni az oktatásirányítást. Személyiségéből fakadóan könnyen alakított ki jó kapcsolatot az oktatási államtitkársággal, így informálisan végre ismét volt egyfajta párbeszéd a kormány és a szakszervezet között. A helyzet sürgető volt, mert a kollégák bérhelyzete rendkívül gyorsan romlott, elkezdődött a pályáról való elvándorlás. Úgy tűnt, hogy Zsuzsa munkája beéri, és sikerül is megállapodni a bérfelzárkóztatásról, azonban az utolsó pillanatban a kormányülésen elutasították a tervezetet, ezzel együtt elúszott a békés megállapodás esélye, és a pandémia után ismét az utcára kerültek az indulatok. A kormány azonban nem enged a tiltakozásoknak, sztrájkoknak, hanem még ki is szakította a szakképzést a közoktatásból, elvette a pedagógusok sztrájkjogát, pedagógusokat rúgtak ki, diáktüntetések oszlattak fel erőszakosan stb., ezzel előidéztek az oktatási ágazat rendszerváltás utáni legmélyebb válságát.

Egyelőre nem látszik a kivezető út. A PSZ jelenlegi vezetése megfeszített erővel dolgozik azon, hogy valamilyen kitörési pontot találjunk ebből a tarthatatlan állapotból. A kormány a helyzet megoldása helyett most újabb jogszabályváltoztatással, a tagdíjlevonás megszüntetésével még inkább el akarja lehetetleníteni a szakszervezeteket. Mi viszont nem adjuk fel. Ehhez szükségünk van mindenki támogatására. Csak együtt lehetünk sikeresek.

Lépjetek be a PSZ csapatába, legyetek szervezett munkavállalók, szakszervezeti tagok!

*Békési Tamás,
a PSZ Zala megyei szervezetének elnöke*

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

105 éves a Pedagógusok Szakszervezete

Módosított sztrájkkövetelések – a kormány egyelőre nem tesz eleget törvényi kötelezettségének

Miután a kormány évek óta nem oldja meg az ország jövőjét, versenyképességét alapvetően meghatározó oktatás egyre növekvő problémáit a PSZ és a PDSZ közös sztrájkbizottsága megújította sztrájkköveteléseit és újabb tárgyalási fordulót kezdeményezett a kormánnyal, amelyről november 22-én tájékoztatta is a BM köznevelési államtitkárát. *(Erről részletesen olvashatnak a Pedagógusok Lapja novemberi számában.)* Maruzsa Zoltán december 6-án elküldte a Belügyminisztérium követelésekkel kapcsolatos álláspontját a két szakszervezetnek. Mind a tíz felvetett pontra reflektáltak. Például úgy vélekednek, hogy a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény visszavonása indokolatlan, mivel az Országgyűlés júliusban elfogadta és a munkavállalók 99 százaléka elfogadta, hogy az új szabályrendszerben dolgozik tovább. Az azonnali 50 százalékos béremelést pedig azzal hátrítják: „...a béremelést a Kormány is indokoltnak tartja, ennek érdekében Magyarország Kormánya és az Európai Bizottság közös vállalást írt alá. A Magyar Kormány a vállalás rá eső részét 2022-ben és 2023-ban is kifizette, az Európai Bizottság eddig nem fizetett”

A PSZ és a PDSZ válaszelevele Maruzsa Zoltánnak

A két szakszervezet válaszelevelében (2023. december 8.) felhívta az államtitkár figyelmét, hogy említett álláspontot kifejtő levelével nem tesz eleget a sztrájkokról szóló törvényben előírt egyeztetési kötelezettségének. Kéri, hogy válaszaik mérlegelése után álljanak elő érdemi ajánlattal, de mindenekelőtt az egyeztetés javasolt időpontjával. A mennyiben december közepéig nem kapnak választ az egyeztetés időpontjára, kénytelenek lesznek a kormány törvénysértése miatt bírósághoz fordulni.

A sztrájkbizottság a kiemelt két követelésre adott reakcióval kapcsolatban az alábbiakat javasolta megfontolásra:

I. A pedagógusok új életpályájáról szóló törvényt vonják vissza!

A pedagógusok számára nem volt választék, így az, hogy valaki vagy elfogadja az új jogállási törvényt, vagy távozik a pályáról, nem magyarázható úgy, hogy az adott törvény hatálya alatti foglalkoztatást választotta volna. 99 százalékról pedig végleg nem beszélhetünk, mivel közel ötezeren szüntették meg a jogviszonyukat csak az állami iskolákban – a többi köznevelési intézményből távozók száma nem ismert –, és a tankerületi központok által adott adatok szerint a státusztörvényvel összefüggésben legalább 2478-an hagyták ott az állásukat, ami nem lehet az összlétszám 1%-a, mert akkor az állami köznevelési intézményben dolgozók létszáma előtte 247 800 fő lett volna.

II. Azonnali, 50 százalékos béremelést minden köznevelésben dolgozó számára!

Örülünk, hogy a kormány elismeri: azonnali, 50%-os bérkövetelésre volna szükség. Semmiféle megállapodás vagy jogszabályi rendelkezés nem írja azonban elő, hogy az EFOP Plusz programban vállalt béremelés fedezetének csak töredékét biztosító uniós támogatásnak vagy egy részének először meg kellene érkeznie ahhoz, hogy a közoktatásban dolgozók illetményét emeljék. Ahogy az EFOP Plusz keretében tett egyéb olyan vállalások esetében sem, amelyeknek költségvetési

vonzata van, és uniós támogatások nélkül is teljesültek, a pedagógusok béremelésénél sem kötelező várni a támogatások folyósításának megkezdésére. A béremelés pusztán politikai akarat kérdése, főképpen, ha arra gondolunk, hogy idén hány olyan kormánydöntés született, amely alapján közpénzekből nem kötelező állami feladatellátás valósul meg, és volumenükben jóval nagyobb költségvetési terhet jelentenek, mint a pedagógusbéremelés költségigénye.

A további nyolc követelésre adott kormányzati reagálásra is reflektált a sztrájkbizottság:

III. A pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak neveléssel-oktatással leköötött munkaideje heti 22 óra legyen!

Nem tudjuk értelmezni azt a választ, hogy a pedagógusok kötelező óraszámának heti 22 órára történő beállítása „jelenleg nem aktuális”. Magyarországon a teljes heti munkaidő 40 óra. Az a szándékunk a heti kötelező óraszám korábbi szintre történő visszaállításával, hogy legalább a heti 40 óra munkaidőhöz közelítsen a pedagógusok munkaterhelése. Itt jegyezzük meg, hogy az e témában eddig egyetlen tudományos kutatás szerint még a heti 22 óra kötelező órással is 40 órát jóval meghaladó az átlagos munkaterhelés, nem beszélve arról, hogy a túlmunka nagy részét a köznevelési törvény bevezetése óta nem fizetik ki, és ez a helyzet nem javul, csak tovább romlik a státusztörvény szerinti munkaidő-beosztás bevezetésével. Itt hívjuk fel figyelmét arra, hogy a 96 órán belül elrendelt eseti helyettesítések mindegyikét rendkívüli munkaidőként ki kell fizetni, továbbá minden, tanórán és óvodai foglalkozáson kívüli programon való részvételt. Ezekkel kapcsolatban számos jogerős ítélet született. Egy jogállamban nem fordulhat elő, hogy mindenki csak munkaügyi perrel jusson hozzá az őt megillető, túlmunkára eső illetményre és bérpótlékra. Követeljük, hogy a teljes foglalkoztatotti körnek legalább a hároméves elévülési időn belül a fentiek szerint elrendelt többletmunkát fizessék ki, és ehhez a központi költségvetésből minden állami és önkormányzati munkáltató kapja meg a fedezetet!

IV. Vezessenek be ötelemű bérrendszert! Ezen belül:

1. Kerüljön újra bevezetésre a garantált illetményeket tartalmazó előmeneteli és illetményrendszer! Az illetmény alapja a mindenkori minimálbér legyen!

Azt tudjuk, hogy a státusztörvénnyel megszünik az illetmény-előmeneteli rendszer. Követelésünk arra irányul, hogy ne szüntessék meg a kiszámítható előmeneteli rendszert, egyedül a törvény nevében megjelenő életpályát, és ne vezessék be a tág bérsávokat, amelyekkel a foglalkoztatottak teljes mértékben kiszolgáltatottá válnak a munkáltatói és a fenntartói akaratnak. Egyébiránt a státusztörvény a 2024. január 1-jétől bevezetendő illetmény-sávokhoz olyan szempontokat rendel, amelyeket a munkáltatók a várható illetmények meghatározásakor figyelmen kívül hagytak. Ezért fordult elő, hogy a pedagógusok többsége az egyes fokozatokhoz rendelt bérsávok alsó határához közelítő várható illetményről kapott tájékoztatást akkor is, ha a törvényben feltüntetett szempontok többségének megfelelt. Nem állja meg a helyét az a munkáltatói érvelés, hogy a differenciálásra csak a teljesítményértékelés 2025-ben történő bevezetése után kerül sor, mivel az illetmények megállapításához felsorolt szempontokat a törvény szerint 2024. január 1-jétől kell alkalmazni. Ez is mutatja a bevezetendő rendszer al-

kalmatlan voltát, amely nem, hogy nem teszi a pedagóguspályát vonzóvá, ahogy az a kormány EU-nak tett vállalása szerint kötelező volna, hanem egyenesen taszítóvá teszi, mivel ahelyett, hogy kiszámítható életpályát biztosítana, a törvény hatálya alá tartozók kiszolgáltatottá válását erősíti.

2. Követeljük a pótlékok és megbízási díjak látható mértékű emelését!

Ennek részleteiről nyitottak vagyunk bármilyen megoldásra. Erre vonatkozóan nem kaptunk ajánlatot. A követelés azt célozza, hogy a pótlékok és megbízási díjak ne a mostani százalékokkal, hanem ennél nagyobb mértékben emelkedjenek és ne a távoli, kiszámíthatatlan jövőben, hanem minél előbb. Erről várjuk ajánlatukat.

3. A túlmunkát fizessék ki! 22 órán felül minden gyermekkel töltött munkaidő kerüjön kifizetésre az alábbi képlet szerint: alapilletmény osztva a 4,33 X 22 szorzatával!

A válaszban közöltek egyrészt nem felelnek meg a valóságnak (lásd feljebb a 3. pontra adott válaszunkat), másrészt követeljük, hogy szűnjön meg minden, a státusztörvényben előírt, díjazás nélküli többletmunka!

4. Legyen külön forrás a tanórák, foglalkozáson kívüli feladatok ellátására: ennek alapja az alapbértömeg 10%-a legyen! (Szalagtűző iskolaműsorok, versenyztetés, kirándulások, pályázatok írása, és minden más, tanórán, ill. foglalkozáson kívüli tevékenység.)

Munkajogi szempontból értelmezhetetlen választ kaptunk. Álláspontunk szerint minden munkakörbe tartozó feladat ellátását „honorálni” kellene, mégpedig pénzzel és nem pedig díjazás nélkül elvárni ezek ellátását. A státusztörvény szerint a pedagógus-munkakörökben nincs rendkívüli munkaidő, ami egészen elképesztő. A követelés arra irányul, hogy ne legyen olyan munkavégzés, amelyért nem jár pénzbeli ellenérték.

5. Biztosítsanak fedezetet intézményen belüli belső értékelés alapján helyi differenciálásra, melynek szempontjait az alkalmazotti testület határozza meg! (Az alapbértömeg 10-15%-a legyen szétosztható!)

A válasz arra utal, hogy annak megfogalmazója nem ismeri a státusztörvény vonatkozó rendelkezését. Ugyanis az az extrém bérsávokon belüli differenciálást a munkáltató mérlegelési jogkörébe helyezi. E tekintetben a törvény objektív szempontokat is meghatároz, amelyeket egyébként a várható illetmények kialakításakor a munkáltató nem vett figyelembe. A teljesítményértékelés, amelyet 2025-től a munkáltató évenként a köznevelésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szabályok szerint végez, a pedagógus és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak teljesítményét méri a törvény szerint, tehát nem keverendő össze a státusztörvény 98. § (2) bekezdésében felsorolt szempontsorrall. Mivel sem a törvényben, sem a végrehajtási rendeletben nincs a törvény 98. § (2) bekezdésében szereplő szempontok súlyozásáról szóló szabály, a munkáltató láthatóan teljes mértékben szabad mérlegelési jogkörben dönthet az illetményekről, amelyek igazságos megállapításán nem segít semmiféle, ezt még tovább differenciáló ún. teljesítményértékelési rendszer, főképpen, ha azt hozzá nem értők állítják össze, ahogy az a kipróbálás szakaszában látványosan megbukott eddig ismert teljesítményértékelési rendszerrel történt.

V. Töröljék el a teljesítményértékelési rendszert!

A teljesítményértékelési rendszer koncepciója ismert és a kipróbálásának eredménye is, erre alapoztuk követelésünket. A teljesítményértékelési rendszer a pilot során megbukott. Szakmai tekintetben elfogadhatatlan egy olyan rendszer bevezetése, amely a nevelőtestületet három csoportra osztaná, a pedagógusokat egymással szembe állítaná, ahelyett, hogy a jogalkotó arra törekedne, hogy a nevelőtestületek egymással együttműködő pedagógusok alkotó és szakmai autonómiával rendelkező közösségeként működjenek. A szakmai szempontból

teljességgel elhibázott értékelési szempontokról nemcsak a szakszervezetek, hanem szakmai szervezetek is megfogalmazták elmarasztaló véleményüket.

VI. Minden, gyermekekkel töltött munkaidőt ismerjenek el tanítással leköötött munkaidőnek!

Minden gyermekekkel töltött idő egyben tanulással töltött idő, így a felügyelet időtartama is,

hiszen a gyermekek nemcsak a tanórán tanulnak, hanem azon túl is. Ezek szétválasztása minden szakmai alapot nélkülöz, és pusztán azt célozza, hogy a lehető legkevesebbet fizessenek az elvégzett munka ellenértékéért. Ezért ez a válasz elfogadhatatlan.

VII. Töröljék el az oktatásban dolgozók sztrájkjogát korlátozó rendelkezéseket!

A sztrájkjogot súlyosan korlátozza, gyakorlatilag ellehetetleníti a sztrájk alatti tanítási kötelezettség. Melyik civilizált országban van olyan szabály, amely sztrájk alatt tanítást ír elő a sztrájkoló tanárok számára?

VIII. A kormány hozzon létre európai normáknak megfelelő érdekegyeztető tanácsot!

Követeljük, hogy olyan érdekegyeztető tanács jöjjön létre, amelyben nem a kormány által létrehozott vagy kormánytól függő szervezetekkel a kormány gyakorlatilag magát megsokszorozva vesz részt! Álegyeztesek helyett valódi, érdemi egyeztetéseket követelünk!

IX. Töröljék el a szakszervezetek működését és jogait korlátozó rendelkezéseket, azaz:

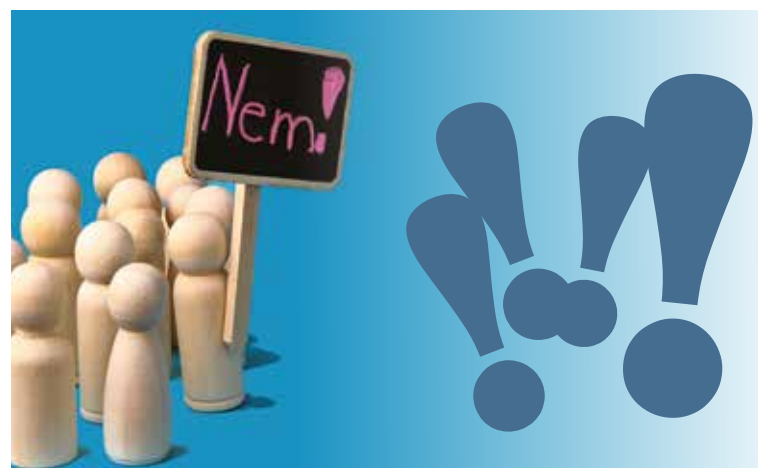
a) Töröljék el a reprezentativitásra vonatkozó szabályokat!

b) Vonják vissza a szakszervezeti tagdíjak munkáltató által történő átutalását tiltó

rendelkezéseket!

A reprezentativitás a munka világában már nem létező fogalom, és enélkül is tud működni az érdekegyeztetés. Ahogy a pártok, politikai szervezetek esetében sincs taglétszámra vonatkozó szabály, követeljük, hogy a státusztörvény hatálya alatt működő munkáltatóknál, fenntartóknál és országos szinten se legyen ilyen jogkorlátozás! A Parlament üres lenne, ha a taglétszámtól és nem a támogatottság mérésének eredményétől függene a hatalomgyakorlás joga. A bankolási lehetőségek nem teszik lehetővé, hogy a szakszervezeti tagdíjak automatikusan kövessék a munkabérek változását. A munkáltató számára nem jelentett eddig sem terhet, hogy számítógépes rendszerében beállítson a munkabér meghatározott százalékának megfelelő tagdíjat. A közsférában működő szakszervezeteket sújtó rendelkezés, amely megtiltja a munkáltató számára a szakszervezeti tagdíjak szakszervezetek felé történő átutalását, kifejezetten a szakszervezetek e csoportját érintő diszkriminatív és anyagi ellehetetlenítésükre irányuló hatalmi lépés, amely ellen a leghatározottabban tiltakozunk és követeljük annak visszavonását!

A szakszervezetek működésének korlátozása már csak azért is felháborító, mert a szakszervezetek nem csak a fizető tagok érdekeit képviselik, ez is megalapozza követelésünk jogosságát!

Mégis lehet népszavazás!

A Kúria az Alkotmánybíróság követelményeit figyelembe véve ismét egyértelműnek tartja a PSZ népszavazási kérdéseit

Az Alkotmánybíróság nyári, elutasító határozatát figyelembe véve a Kúria ismét elvégezte *Gosztonyi Gábor* és *Totyik Tamás* (a PSZ al-elnökéként) beadott oktatási népszavazási kérdéseinek vizsgálatát. Mellőzte azt az általa korábban fontosnak tartott (ám az Alkotmánybíróság által kifogásolt) szempontot, miszerint „kompetens választópolgár” „érdemi diskurzusban” képes dönteni egy-egy kérdésről. A Kúria 2023. november 22-én hozott végzésében, miután részletesen elemzett két népszavazási kérdést, megállapította, hogy azok a hitelesítés időpontjában egy átlagosan tájékozott választópolgár számára is egyértelműek.

Az előzmények:

1. A PSZ két alelnöke, Gosztonyi Gábor és Totyik Tamás 2023 márciusában az alkotmányos szabályoknak megfelelően népszavazást kezdeményezett öt olyan kérdésben, amely rávilágított az oktatás hibáira.
2. A Nemzeti Választási Bizottság május elején arra hivatkozva utasította el a népszavazási kérdések hitelesítését, hogy a választók képtelenek lennének átlátni pl. az óraszámcsökkentés következményeit.
3. A Kúria azonban június végén megváltoztatta a Nemzeti Választási Bizottság döntését, mert álláspontja szerint kompetensnek kell tekinteni a választópolgárokat az egyértelműen megfogalmazott kérdések megválaszolására. (A Kúria az ötből két kérdést hagyott jóvá: az egyik arról szólt, hogy a diákok heti óraszama

hárommal csökkenjen, a másik pedig arról, hogy a tanórák 30 százalékában helyi tanterv legyen - a hátrányos helyzetű tanulók ne ugyanazt a tantervet tanulják, mint az elitiskolák diákjai.)

4. Az Alkotmánybíróság júliusban néhány nap alatt döntött, megsemmisítve a Kúria két népszavazási kérdést hitelesítő végzését. Az Alkotmánybíróság ugyanúgy kiskorúnak tekintette a választópolgárokat, mint a Nemzeti Választási Bizottság. Vagyis nem tartotta elfogadhatónak, hogy a kérdések egyértelműségét „kompetens választópolgárokat” feltételezve vizsgálja a Kúria.
5. A Kúria novemberben az Alkotmánybíróság követelményei szerint ismét elvégezte a népszavazási kérdések vizsgálatát, és arra a következtetésre jutott, hogy azok egy „átlagosan tájékozott” választópolgárnak is egyértelműek. A Kúria tehát az alkotmánybírósági követelményeket is figyelembe véve hagyta jóvá a népszavazási kérdéseket.

A Kúria kifejezetten hivatkozott arra, hogy a kormány gyermekvédelmi népszavazásai kapcsán alkalmazott egyértelműségi követelményeket vette figyelembe a mostani végzésénél is.

A Kúria ezen döntése is megtámadható az Alkotmánybíróságon. Ám mivel a népszavazási kérdések már megírták az Alkotmánybíróságot, jogi szakértők szerint csak mondvacsinált kifogásokkal lehet megakadályozni a népszavazáshoz szükséges aláírásgyűjtés megkezdését.

A nyilatkozathoz csatlakozott a PSZ is – így számolják fel az akadémiai szabadságot

Egyetemiek a kutatókért

Az egyetemi polgárok nevében szolidaritásunkat fejezzük ki a Magyar Kutatói Hálózat dolgozóival, támogatjuk az Akadémiai Dolgozók Fóruma és a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete által megfogalmazott követeléseket. Tiltakozunk az akadémiai szabadság módszeres felszámolásának újabb lépése ellen.

Magyarország, a magyar tudomány és oktatás jelene és jövője iránt érzett felelősséggel és mély aggodalommal követjük a Magyar Tudományos Akadémiától négy éve elvett, alap kutatásokat folytató intézetek kálváriájának újabb stációját. Egy salátatörvénybe bújtatott új szabályozással a kormány példátlan hatalmat összpontosítana a kutatói hálózat újonnan kinevezett elnökének kezébe a pénzügyi források önkényes elosztásától kezdve egész intézetek megszüntetéséig. A tervezet lehetővé tenné számára a kutatóintézetek egységes, központi vezetésű vállalatá történő átszervezését, úgy mond „a világ élvonalába való kerülés” érdekében. Az alap kutatás azonban nem menedzselhető vállalatirányítási módszerekkel. A törvényt a végletes hatalomcentralizáció általános hazai gyakorlatának jegyében, szakmai előkészítés és hatástanulmányok nélkül, a nyilvánosságot megkerülve terjesztette a parlament elé a kormány. A kutatóintézetek vezetői és dolgozói a sajtóból értesültek a tervezett

változtatásokról. A kutatóhálózat elnöke válasza sem méltatja a szakszervezet megkereséseit. Az előzetes szakmai vita nélküli változtatások borítékolható eredménye a kudarc: lassú halódás vagy összeomlás. Az alap kutatások logikájától idegen, dilettáns beavatkozás azzal fenyeget, hogy az alap kutatások elhalnak, az autonóm tudósok elvándorolnak, lecserélődnek beosztott, „műszeres emberekre”.

Mindez a felsőoktatást is mélyen érinti. Ebben a helyzetben a magyar egyetemeknek esélyük sem lesz Nobel díjra érdemes kutatókat, a problémákat átlátó, a kor színvonalán teljesítő, kompetens szakembereket kinevelni. Perspektíva hiányában a kutatni vágyó és kutatásra termett diákok egyre nagyobb számban külföldön keresik a boldogulásukat. A kutatóintézeteket fenyegető veszély, a szakpolitikai döntések ad hoc, önkényes jellege, az autonómia korlátozására, a hivatástudat megszüntetésére, a morális tartás megtörésére való kormányzati törekvés az egyetemeken is jelen van. Mindez ellehetleníti az autonóm, szabad munkát, ami minden tanári és kutatói teljesítmény alapja. Közös ügyünk, hogy tiltakozzunk ellene. Ezért hívjuk fel az összes egyetemi polgárt szolidaritásra, országgyűlési képviselőinket pedig a törvényjavaslat elutasítására.

Az Oktatói Hálózat nyilatkozatát 11 oktatási szervezet írta alá.

Friss felmérés mutatja az akadémiai szabadságjog érvényesülését az EU-ban, Magyarország az utolsó helyen végzett

Az Európai Parlament képviselő-testületének keretén belül működő tudományos fórum azzal is foglalkozik, hogyan lehetne alaposabban feltárni, valamint nyomon követni az akadémiai szabadságot fenyegető veszélyeket, illetve milyen politikai és jogi eszközökkel kellene feltartóztatni az erőzi-

óját. A testület tavaly óta intenzíven dolgozik a 27 tagállam gyakorlatát számba vevő elemzéseken és javaslatokon. Vezetője Christian Ehler német kereszténydemokrata EP-képviselő, aki különböző fórumokon már többször szóvá tette, milyen megdöbbentést okozott számára a CEU száműzése

Budapestről. A novemberi konferencián is példa nélkülinek nevezte, hogy egy EU-s tagállamból kiebrudalhattak egy egyetem. Az oktatási és kutatási szabadság viszonylag hosszú ideje tartó leépülését hazánkban kívül még Ausztriában, Lengyelországban és Máltán mérték a kutatók.

Egyeztetés a KIM-ben

A harmadik időpont módosítás után 2023. november 18-án végre valóban sor került arra az egyeztetésre, amelyet a PSZ elnöksége júliusban kezdeményezett a Kulturális és Innovációs Minisztériummal (KIM). A PSZ képviselői (Totyik Tamás elnök, Tóth Tünde és Gosztonyi Gábor alelnökök) felajánlották, hogy a szervezet visszalép a SZIT-be, amennyiben a SZIT-ben megalakul egy Szociális Párbeszéd Bizottság/Munkacsoport. A minimálbérekről szóló EU irányelv tartalmaz egy ajánlást, mely szerint, ha egy ágazatban a munkavállalók kevesebb, mint 80%-a tartozik kollektív szerződés alá, akkor biztosítani kell egy ágazati szintű kollektív szerződés létre-

jöttének feltételeit. Ezen irányelvre hivatkozva felvetették egy ágazati kollektív szerződés megkötését a szakképzésben. A PSZ úgy gondolja, ezzel a kormány az EU-nak is bizonyíthatná, hogy meg akar felelni az irányelveknek. Pölöskei Gáborné, a szakképzésért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkár elmondta, egy-egy centrumhoz több ágazat is tartozik, amelyek más-más minisztériumokhoz tartoznak, emiatt elképzelhetetlennek tartja minden ágazatban a kollektív szerződés létrehozását. Gosztonyi Gábor konkrét példákkal alátámasztva fejtette ki, milyen különbségeket tapasztalnak a munkakörülményeikben a különböző centrumoknál dolgozó

kollégák. Ezek miatt van szükség egy ágazati kollektív szerződésre a szakképzésben dolgozó oktatókra vonatkozóan. Pölöskei Gáborné erre reagálva hozzátette, hogy minden centrum önállóan gazdálkodik, a különbségek pusztán abból fakadnak, hogy egyes centrumok jobban gazdálkodnak a többi centrumnál. Valamint szerinte azon centrumoknak van több bevétele és ott kapnak többet juttatásokat az oktatók, ahol több felnőttképzés megtartását vállalják. A találkozón Vitályos Eszter a KIM miniszterhelyettese és parlamenti államtitkára is részt vett. A PSZ további egyeztetéseket kezdeményez a KIM-mel.

Tóth Tünde, Gosztonyi Gábor

Nyugdíjas pedagógusok karácsonyoztak Székesfehérváron

Fotó: feol.hu

Karácsony alkalmából nyugdíjas pedagógusait köszöntötte a Pedagógusok Szakszervezete Fejér vármegyei szervezetének nyugdíjas tagozata. Az összejövetelnek idén első alkalommal a Tóvárosi Általános Iskola adott otthont.

Jámbor Ferencné, a PSZ Fejér vármegyei szervezetének elnöke megköszönte a nyugdíjas pedagógusoknak azt a törődést és fáradozást, amivel felneveltek generációkat, és elmondta, a karácsonyi összejövetelek hagyománya három évtizedre nyúlik vissza. Zelenák Istvánné, a helyi nyugdíjas tagozat titkára hozzátette, jelenleg 45 tagja van a nyugdíjas klubnak, de a taglétszám növekszik. Nemcsak általános és középiskolai tanárok tartoznak a soraikba, de óvónők is, akik szívesen töltenek együtt időt – általában kétéhetente találkoznak –, illetve szerveznek közös programokat is. (feol.hu)

35 éves a PDSZ

1988. november 26-án alakult meg a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete, amely a rendszerváltásnak nevezett korszak jelentős eseménye volt. Az oktatás, főként a közoktatás munkavállalóinak érdekképviselését vállalták fel, de az ágazathoz kötődő minden szereplőért, szülőkért, diákokért kiállnak, ha kell. Az elmúlt évtizedek alatt mindvégig határozott elvek mentén tevékenykedtek, nem véletlen, hogy máig fennmaradt a szervezet. A 35 éves születésnapot néhány alapító, a szervezet mai vezetői és szimpatizánsaik együtt ünnepelték. Sztrájkbizottsági partnerének a PSZ emlékérmét adott át, míg a PDSZ oklevéllel ismerte el a közös érdekvédelmi munkát.

„Elegem van!”

Közösségszervezés az Egyesült Államokban

Hogyan kerültem az Egyesült Államokba? A Civil Kollégium Alapítvány hírlevelében keltette fel a figyelmem egy „GLC Professional Fellows” című hathetes képzési program, amelynek témája a közösségszervezés volt. Egy amerikai civil szervezet, a Great Lakes Consortium (GLC) által koordinált program összesen öt országot, Albánia, Bulgária, Románia, Szlovákia és Magyarország pályázóinak biztosított lehetőséget arra, hogy az Államokban tanuljon. A többkörös válogató végére én is aközé a szerencsés 12 fő közé kerültem, akiknek lehetősége nyílt hat hetet eltölteni az Egyesült Államokban.

Ismerkedés

Szeptember 4-én érkeztem meg Chicagóba 11 társammal, ahol 5 napot töltöttünk együtt. Ezen idő alatt egymással és egymás munkájával ismerkedtünk meg, képzéseken vettünk részt, csapatépítő feladatokkal kovácsoltak minket közösséggé – és az időeltolódást is megpróbáltuk kiheverni. Az 5. napon párosával utaztunk tovább a gyakorlati helyünkre. A résztvevőket az otthoni tevékenységük alapján helyezték el az ország különböző pontjain, úgyelve arra, hogy mindenki olyan szervezethez kerüljön, ahol minél többet tanulhat. Én és albán társam – aki szintén pedagógus – az Ohio állambeli Toledo városa felé vettük az utat.

Gyakorlat

A négyhetes gyakorlatunkat a Toledo Federation of Teachers (TFT) nevű szakszervezetnél töltöttük, a mentorunk pedig a szakszervezet elnöke, Kevin Dalton volt. Kevin a négy hét alatt minden programjára, értekezletre elvitt bennünket is, iskolákat látogattunk, az amerikai oktatási rendszerről és a szakszervezeti mozgalmról tanultunk.

A TFT-t nagyjából 60 éve alapították, tagjai a toledói pedagógusok. Toledóban 45 állami fenntartású intézmény található. *A város pedagógusainak nagyjából 70%-a szakszervezeti tag.* Ezen a számon én is, ahogy valószínűleg az olvasó is, nagyon megdöbbsentem. A magyar szakszervezeti mozgalomban ilyen szintű szervezettség jelenleg mesebeli álmoknak tűnik. Hogyan érte el ezt az ottani szakszervezet?

Kevin 13 évvel ezelőtt választották meg a TFT elnökének. Célul tűzte ki, hogy a szakmai tevékenység mellett a szakszervezet a közösségre is jobban figyeljen, szeretett volna minél többet adni a közösségnek. Jelöltette magát

a városi parkok vezetőségébe is, ahova be is választották. A városi parkokat olyan térnek tartja, ahol a gyermekek és a családok kikapcsolódhatnak. Kevin hisz abban, hogyha megteremtjük a lehetőséget a családoknak a pihenésre és biztosítjuk számukra a közös időtöltés lehetőségét, a gyermekek kiegyensúlyozottabbak lesznek, így az iskolában is egyszerűbb dolga lesz a pedagógusoknak. Ezen kívül elkezdett önkéntes eseményeket szervezni, civil szervezetekkel is együtt dolgozni. Elmondása szerint a tagság egy része a kezdeti időkben ellenállt a változásoknak. Emiatt meghirdette az „I’m sick of this!”, vagyis Elegem van! turnét. Péntekenként meghirdette, a városnak éppen melyik pontján lehet vele találkozni, így biztosította a tagság számára, hogy személyesen mondhassák el mi a problémájuk. Véleménye szerint *most már a tagság is ráébredt arra, hogy ezek a közösségi események fontosak.* Ott tartózkodásunk alatt mi is részt vettünk egy önkéntes akcióban a toledói pedagógusokkal együtt. Élelmiszercsomagokat állítottunk össze gyermekeknek, amelyeket egy civil szervezetnek adtunk át. Kevin úgy gondolja, hogy mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy a tagsága megmaradjon, sőt, aktív legyen.

Természetesen Kevin mindemellett a szakmai munkára is nagy hangsúlyt fektet. *A szakszervezet minden tanévben négy alkalommal felhívja mindegyik tagját, hogy megkérdezze, szükségük van-e segítségre, milyen ügyek foglalkoztatják őket, és hogy érzik magukat az intézményekben.* Kevin személyesen is próbál minél többször találkozni a város oktatási dolgozóival. Rendszeresen meglátogatja az iskolákat, ahol megkeresi az alapszervezeti titkárt. Közben a tantermekbe is benéz vagy éppen a folyosón kezd el társalogni a pedagógusokkal. Minden intézményben van

szakszervezeti faliújság, ahol az éppen aktuális eseményeket, a legfrissebb híreket, illetve a szakszervezeti újságot is elolvashatják a kollégák. A szakszervezet újsága mindössze egy nyomtatott A/4-es lap.

Kevin, bár megjegyezte, hogy időigényes és költséges minden hónapban összeállítani az újságot, továbbra is ragaszkodik hozzá, hiszen egy A/4-es lap éppen megfelelő arra, hogy a kollégák kezébe nyomhassák az intézményi titkárok, és így maradandó nyoma lesz annak, mivel foglalkozik hónapról hónapra a szakszervezet.

A lapban a közeljövőben várható eseményekről és a szakszervezet legfrissebb eredményeiről is tájékoztatják a kollégákat. Ezek mellett egy jogi kisokos rovat is megtalálható az újságban. A szakszervezet minden hónapban megválasztja tagjai közül a hónap pedagógusát és a hónap NOKS-osát. Erre az elismerésre maga a tagság küldhet be jelöléseket, minden hónapban a legaktívabb kollégák nyernek, akik az osztályukért és a gyermekekért a legtöbbet tették. A szakszervezet a hónap pedagógusát és a hónap NOKS-osát egy oklevéllel és egy jelképes ajándékkal díjazza. Ez a kis ajándék általában éttermekben levásárolható kártya. Kevin azt is megemlítette, hogy mindig a szakszervezet székházához közeli éttermekben veszi meg ezeket az utalványokat, ezzel is próbálja arra ösztönözni a tagságot, hogy személyesen is bármikor keressék őt az irodájában.

Szintén a személyes találkozásra és a szakszervezet székházának felkeresésére próbálja ösztönözni a tagságot azzal, hogy minden hónapban rendszeresen meghirdet olyan értekezletet, amelyre a szakszervezeti tagokat várja. Elmondása szerint teljesen kiszámíthatatlan, melyik hónapban hányan jönnek el. Ha éppen egyik iskolában

sincsenek gondok, akkor kevesebb a résztvevő. Ha valamelyik iskolában feszültség van a munkáltató és a munkavállalók között, akkor - ahogy erre már volt példa - a teljes tantestület megjelenik.

Kevin úgy érzi, ezekkel az akciókkal sikerült kialakítani a bizalmat a kollégákban a szakszervezet iránt. Sőt most már a tagok, mivel megtapasztalták, tudják, hogy a szakszervezet bármikor elérhető, és hogy bármilyen nehézséggel fordulhatnak a TFT-hez.

Érdekesség, hogy pár évvel ezelőtt Ohio államban egy törvény értelmében azoknak is támogatniuk kellett a szakszervezetet, akik nem voltak tagok. A nem szakszervezeti tagoknak nagyjából a tagdíj 70%-át kellett befizetniük. A törvény azért írta ezt elő, mert a szakszervezet által elért eredményekből nemcsak a tagok részesülnek, hanem az ágazatban dolgozó minden kolléga. Aztán ezt a törvényt 2016-ban eltörölték Ohio államban. Miután Kevin elmesélte ezt, az első kérdésem az volt, hogy a tagság hány százaléka lépett ki ennek hatására a szakszervezetből. Meglepetésemre Kevin azt mondta, hogy egyáltalán nem tapasztaltak tömeges kilépéseket. A törvény eltörlésének hírére egy kampány keretén belül minden iskolát meglátogatott a szakszervezet. Hozzátette, az is igaz, hogy addigra már sikerült kialakítani a kollégákban a bizalmat a szakszervezet iránt.

Kevin rendszeresen vitt minket magával iskolákba is. A látogatásokról nem értesítette előre az intézményeket. Csak besétáltunk egy-egy épületbe, a titkárságon rögtön szóba elegyedett a kollégákkal, bemutatta a két vendégét, majd találkoztunk az intézményben dolgozókkal. Az Egyesült Államokban az iskolákat nemcsak az adott állam (Toledo esetén Ohio állam) tartja fenn, hanem a lakosok által fizetett ingatlanadó egy részét is erre fordítják.

(Folytatás a 16. oldalon)

Közösségszervezés az Egyesült Államokban

(Folytatás a 15. oldalról)

Az iskolákat egy ötfős testület vezeti, melynek tagjait a városlakók választják meg. A TFT-nek például ezzel a testülettel (Toldeo Public Schools = TPS) kell tárgyalnia és a kollektív szerződést megkötnie.

A kollektív szerződést 4 évre kötik. Gyakorlatilag mindent szabályoznak benne attól kezdve, hogy hány számítógépet kell biztosítani a kollégák számára, az osztályok maximális méretének meghatározásán át a fizetésekig. Mivel a TPS a szakszervezet tárgyalópartnere, ezért választások idején a szakszervezet is indít jelöltet az ötfős testületbe. Így próbálják meg elősegíteni a hatékony tárgyalásokat és a gördülékeny közös munkát az iskolák fenntartójával. A szakszervezet nyíltan kampányol is az aktuális jelölt mellett. A négy gyakorlati hetünk alatt mi is összeállítottunk a szakszervezet jelöltjét hirdető táblácskákat, amelyeket a városlakók az előkertjükbe szúrhatnak le.

Aktív állampolgárok

Általában is elmondható, hogy az Egyesült Államokban sokkal aktívabban vesznek részt a közéletben az állampolgárok, mint Magyarországon. Az emberek rendszeresen szavaznak arról, mely testület irányítsa az iskolákat vagy éppen a városi parkokat. Arról is rendszeresen dönteniük kell, hogy az adójuk hányad részét szeretnék az iskolák támogatására vagy a parkok fejlesztésére, a könyvtárak támogatására vagy éppen a közművek fejlesztésére fordítani. Negatív oldala is van ennek a rendszernek,

hisz előfordult már, hogy a választások befolyásolására egyes szervezetek nem etikus eszközöket is felhasználtak. Például az Egyesült Államokban rendszeresen indítanak szakszervezetek lejárató kampányokat. Kevin is mesélt pár ilyen alkalomról. Egyszer olyan szórólapokat dobáltak be az oktatási dolgozók postaládájába, amelyen Kevint egy yacht elé szerkesztették, a szórólapon lévő szöveg pedig azt próbálta sugallni, hogy Kevin, mint szakszervezeti vezető, a tagdíjakat a saját gazdagodására fordítja. De olyan lejárató kampányról is mesélt, ahol az oktatási dolgozók lekaparható szórólapokat kaptak. A kaparófelületen lévő szöveg szerint a kollégák az év végi jutalmukat tudhatták meg. A felület lekaparása után a kollégák az éves szakszervezeti tagdíjuk összegét látták azzal a felhívással, hogyha kilépnének a szakszervezetből, ezt az összeget spórolhatnák meg.

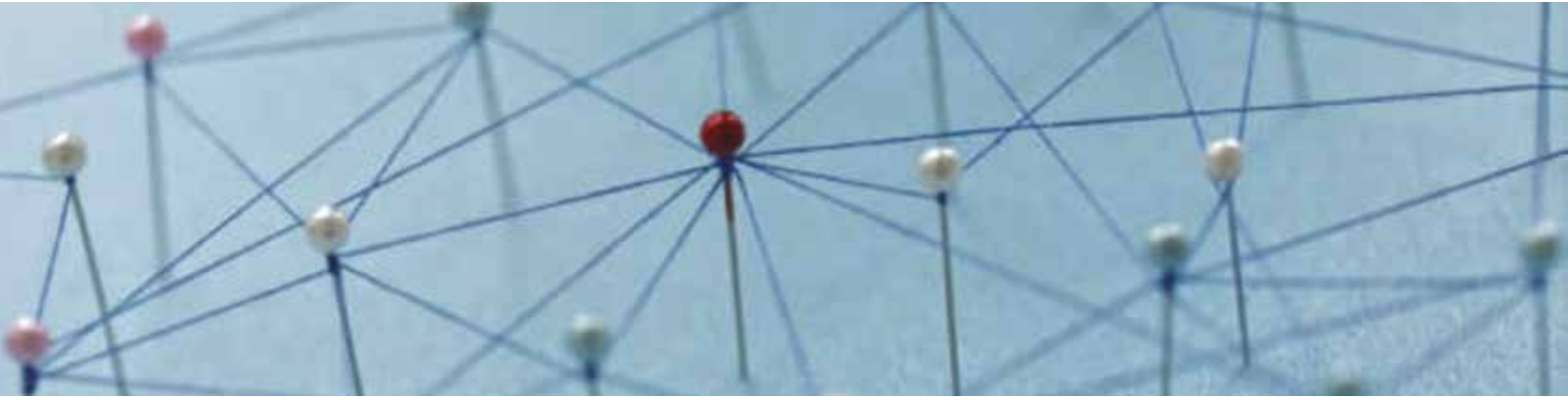
Tapasztalatok

A négyhetes gyakorlat után Washington DC-ben találkoztunk újra a társainkkal. Közös feldolgoztuk a gyakorlat során szerzett élményeinket és tapasztalatainkat, illetve egymástól is tanulhattunk. A Washingtonban eltöltött hetünk második felében pedig egy konferencián vettünk részt olyan társainkkal együtt, akik más hasonló programok keretén belül tartózkodtak az Egyesült Államokban.

Nagyon hálás vagyok a program meghirdetőinek, amiért lehetőségem volt a jó közösségszervezés gyakorlatait tanulmányozni ez alatt a hat hét alatt. Természetesen Kevinnek is köszönöm, hogy vállalta a mentorálásunkat. Azzal, hogy megmutatta, hogyan működik a szakszervezete, számos olyan ötletet adott, amelyet szeretnék majd a PSZ-ben is meghonosítani azért, hogy megerősíthessük a szervezetünket és a jövőben is hatékonyan képviselhesük az oktatási dolgozók érdekeit.

Tóth Tünde PSZ-alelnök

A szakszervezeti tisztségviselőt megillető munkaidő-kedvezmény dilemmái

A szakszervezetek elsődleges célja a dolgozók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és védelme. Ezért a munkajogi szabályok számos jogosultságot fogalmaznak meg a szakszervezetek és a szakszervezet munkájában részt vevő munkavállalók számára, valamint a jogok érvényesülését elősegítő kötelezettségeket állapítanak meg munkáltatók számára. Ilyen például a munkaidő-kedvezmény is, amely a szakszervezeti érdekképviselet ellátása érdekében illeti meg a munkavállalót.

A munkaidő-kedvezmény lényegében a szakszervezeti munkában részt vevő munkavállalók számára biztosított lehetőség, amelynek során az érintett dolgozók mentesülnek a munkavégzési kötelezettségük alól annak érdekében, hogy szakszervezeti érdekképviseleti tevékenységüket elláthassák [a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 274. § (1) bekezdés].

A naptári évenként igénybe vehető összes munkaidő-kedvezményt a munkáltatóval munkaviszonyban álló szakszervezeti tagok számára tekintettel kell meghatározni, az érintett szakszervezetnek az adott év január 1-jén irányadó taglétszáma alapján, függetlenül attól, hogy év közben változik-e ez a szám vagy sem.

A hatályos szabályozás szerint minden két szakszervezeti tag után havi egy óra munkaidő-kedvezmény jár [Mt. 274. § (2) bekezdés]. A taglétszám igazolásának módját a törvény nem határozza meg, sőt kifejezetten kimondja, hogy a munkáltató nem követelheti, hogy a munkavállaló szakszervezethez való tartozásáról nyilatkozzék [Mt. 271. § (1) bekezdés]. A problémát tovább fokozza az a tény is, hogy a szakszervezeti tagságra vonatkozó információ az Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR) 9. cikk (1) bekezdése alapján különleges személyes adatnak minősül, amely főszabályként csak akkor kezelhető, ha az érintett személy (jelen esetben a szakszervezeti tag) ahhoz a hozzájárulását adta. Éppen ezért a munkáltató nem kötelezheti a szakszervezetet arra, hogy tagok nyilvántartását vagy a tagságra vonatkozó információkat a tagok kifejezett, írásbeli hozzájárulása hiányában átadja. Az Mt. azonban az általános magatartási követel-

mények között kimondja, hogy a hatálya alá tartozók (így a szakszervezet is) kötelesek egymást minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy ezek változásáról tájékoztatni, amely a munkaviszony létesítése, valamint az Mt.-ben meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges [Mt. 6. § (4) bekezdés]. Erre tekintettel a taglétszám közlése a szakszervezet kötelezettsége, amelynek során – szintén – az általános magatartási követelmények figyelembevételével köteles eljárni a szakszervezet. A taglétszámra vonatkozó adat közlésének módja tipikusan a szakszervezet képviselőjének erre vonatkozó nyilatkozata útján tud megvalósulni, természetesen ennek valósága és aktualitása vitatható és szinte teljes mértékben a felek közötti bizalmi viszonyon alapul.

A témáról részletesebben itt olvashat:

<https://ado.hu/munkaugyek/a-szakszervezeti-tisztségviselőt-megillető-munkaidő-kedvezmény-dilemmái/>

Problémajelzés

A Pedagógusok Szakszervezete kiemelten a gyógy-pedagógusok és a gyógypedagógiai asszisztensek munkájára hívta fel az illetékesek és a társadalom figyelmét október 5-én, a pedagógusjogok világnapján. Az alapvető jogok biztosához eljuttatott PSZ-levélre reagálva Kozma Ákos jelezte, kezdeményezte az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények (EGYMI) vizsgálatát.

A Szülői Hang és a PSZ arra kérte a szülőket, a pedagógusokat, az oktatásban dolgozókat, hogy a problemajelzes@pedagogusok.hu címen osszák meg személyes tapasztalataikat az EGYMI-kben uralkodó körülményekről. Alább (ahogy a Pedagógusok Lapja novemberi számában is) a beérkezett levelekből idézünk részleteket.

Problémajelzés 3

Ép értelmű autizmus spektrumzavarral élő gyermekemnek nincs iskolája, mert vagy nem veszik fel, mert nem körzetes, vagy nincs hely, vagy a kényszerből kijelölt (tanker javaslata a szakszolgáltatnak) iskola látni/hallani sem akar róla, vagy mert az újabban kijelölt iskolában sincs hely, ne is akarjunk bejárni stb. Egyéni munkarendbe kényszerültünk, mert nincs iskola, amelyik ellátná. Ép értelmű gyerekről beszélek. Most egy értelmi fogyatékos

osztályba felvették papíron (szintén tanker javaslata a szakszolgáltat felé), de csak vizsgázni mehet be félévkor és év végén. Azt hiszem, ezt már nem lehet fokozni. Bocsánat, nem bírtam szó nélkül maradni. Kegyetlen a helyzetünk, ráadásul van egy másik autista gyereke is, aki még bejárhat 11:45-ig némely napokon. *Tiszteletem minden pedagógusnak, aki ember próbál maradni ebben az embertelen helyzetben.*

Problémajelzés 4

Szülőként írok, kisfiam egy budapesti EGYMI-be jár. Ő autista, enyhén értelmi fogyatékos gyermek. Kezdeném azzal, hogy ezeknek a gyerekeknek már a megfelelő óvoda vagy iskola megtalálása sem egyszerű. Vagy nincs hely, vagy nagyon messze van, mert a lakóhely környékén nincs megfelelő intézmény. *Általában méltatlan állapotok közt dolgoznak a szakemberek, lelakott épületben, régi eszközökkel, gyermekek vizsgálatára egyáltalán nem alkalmas, nem 21. századi környezetben.* Az iskola, ahova a fiam jár, még viszonylag szerencsés helyzetben van, jó néhány évvel ezelőtt az épületet energetikailag korszerűsítették, szigetelt, új nyílászárókkal rendelkezik. Bent is viszonylag elfogadható állapotok vannak, bár a

mosdók kritikán aluliak, a tanári szűkös. Az udvart tavasszal csinosította pár szülő, de az elmondható, hogy nem modern, alig van játék, egy csúszda és egy homokozó, ill. régi focipálya van, semmi egyéb. Egy éve a szülők dobtak össze pénzt az osztálynak nyomtatóra, patront mi vásárolunk bele, mert nincs elég pénz nyomtatni. Egy autista gyerekeket ellátó iskolában ez különösen fájó, hiszen rengeteg vizuális eszközt kell alkalmazni a tanulás és a fejlesztés során. A pedagógusok egyébként a tőlük telhetőt megteszik, itt még úgy-ahogy van szakember, bár a fluktuáció elég nagy, nagyon nehéz és megterhelő munkát végeznek. Logopédus évek óta nincs elég, aki van, kevés óraszámában tudja ellátni a diákokat.

Problémajelzés

Problémajelzés 5

Kedves PSZ és Szülői Hang!

Leírom a történetünket a csodálatos oktatási rendszerben, bár a történet hosszú.

Három gyerekünk közül kettő autista. A nagyobbiknak még csak-csak sikerült az útját egyengetni, de ez kizárólag konkrét személyek jóindulatán múlott. Ép értelmű, átlagos intelligenciájú autista, így bírta a nagy létszámú osztályt, de a szakértői papírjában előírt fejlesztéseket soha nem kapta meg, és a differenciálásra sem figyelt minden pedagógus. Ezt fizetős, magán fejlesztésekkel pótoljuk a mai napig, de a fizetős helyekre is nehéz bejutni, annyi a túljelentkezés oda is. Most 17 éves, technikumba jár.

Mivel magam is tanár vagyok, nem a közoktatásban, hanem az egyházban (egyházi alkalmazott hitoktató vagyok), de több iskolába is járok, volt olyan ép értelmű autista diákom, aki csak azért járt EGYMI-be, mert nem bírta a nagy létszámú osztályt. Az ép értelmű vagy magas intelligenciájú autisták csak azért maradnak ki a minőségi oktatásból, mert nincs számukra megfelelő iskola.

Na de visszatérve az EGYMI-re: Túl sok információ nincs arról a helyről, ahová a lányom 3 évig járt, és nem is a weblapon található épületben, hanem egy külön autista részlegben tartották a foglalkozásokat. Egy bezárt óvodát újjítottak fel, négy csoporttal indult a részleg, ha jól emlékszem, 2019-ben, hatalmas igény volt rá. Eredetileg jól mentek a dolgok, aztán a pedagógusok és az asszisztensek sorra elmentek, cserélődtek, egyre nagyobb lett a tanárhiány, sokszor telefonáltak, hogy ne vigyük be a gyereket, mert nincs ember. Minden gyerek elég problémás volt, persze ez egy erre szakosodott intézmény. Egyszer annyira felborult a napirendje a gyerekek emiatt, hogy agresszív lett, megverte az egyik pedagógust. Közben folyamatosan kértük a pszichiátert, hogy változtasson a gyógyszerén, nem értünk el sikert. Lányunk viselkedése miatt behívtak az iskolába, a férjem ment el, mert én dolgoztam. Ott próbálták rávenni, adjuk bentlakásos intézménybe a lányunkat, de ebbe nem egyeztünk bele. Ekkor az iskola feljelentett minket a gyámügynél. Mivel semmit nem találtak, nem indítottak gyermekvédelmi eljárást (nem tudom, mióta gyermekvédelmi kérdés egy autista gyerek intézményváltása, de mivel körzetes volt a gyerek, nem is rakhatták volna ki), ezek után a férjem feljelentette az iskolát az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál. Sajnos, nem történt elmarasztalás, mert az iskolán nem kérhető számon a szakemberhiány (*kérdem én, akkor kin kérjük számon?!*), amiből a legtöbb probléma fakadt. Igaz, a szakemberhiányhoz még rosszindulat is társult, sajnos. Időközben a lányom a pszichiátrián kötött ki egy dühroham után (2022 tavaszán), ahol végre beállították a gyógyszerét, azóta egész jól van, de előtte a szakértői bizottsághoz fordultunk iskolaváltás miatt.

Szolnokiak vagyunk, de 2007 óta Csepelen élünk. Megtudtuk, hogy Szolnokon van egy nagyon jó EGYMI, benne egy külön autista centrum. Köszönjük a bizottság akkori igazgatójának, hogy elérte, lányunkat felvették a szolnoki autista centrumba egyéni tanrendbe. A mai napig hálás vagyok neki a pozitív hozzáállásáért, kedvességéért, segítőkészségéért. A lányunkat bejelentettük anyósomék lakásába, így azóta férjem heti 2 napot jár le vele autóval (200 km és kb. 8000 forint naponta), szerencse, hogy ezt megteheti, mert rugalmas munkaidőben dolgozik. A leány 4 órát tölt az intézmény-

ben. Nagyon profi a csapat, kutyaterápia is van, és a hozzáállás is egészen más. A második tanévet kezdtük idén ott, és még 1 tanév van hátra (akkor tölti be a 16-ot). Utána fogalmam sincs, hogyan tovább.

Szóval tévhit, hogy „Nagybudapesten” van elég iskola, ha mégis, akkor tele van, és nem körzetes gyereket fel se vesznek. A csepeli autista részleg nagyon jó helyen van, szép nagy, felújított, zöld udvarral, 4 gyönyörű csoportszobával, felújított mosdókkal, de senki nem akar ide jönni tanítani! Ráadásul az otthonunktól mindössze 10 percre található, gyalog 20, így jobb időben még oda is lehetne sétálni. Ezzel szemben 100 km-re kell hordani a gyereket, hogy kapjon valamilyen fejlesztést, hogy ne épüljön le. Mert sajnos itt már a túlélésre megy a játék, nem arra, hogy bármiben is fejlődjön, hiszen erre esélye sincs. A maradék 5 napban itthon van, csak hintázni megyünk ki a játszótérre, mert ez a kedvenc tevékenysége. Emberek közé már nem megyek vele, mert volt több kellemetlen tapasztalatom. Nyáron hetente visszük a „Kitáru a világ” fejlesztő házba a szomszéd kerületbe, ahová a fiunk is jár. Ott kap egy kis fejlesztést, alkalmanként 8000 forintért. Hát ez a mi történetünk. *Előre megyünk, nem hátra?*

Köszönöm, hogy elolvastátok.

Hírek

● **Tanárballagás 2.0 – egyházi iskolák pedagógusai demonstráltak**

Másodszor is tanárballagással hívták fel a figyelmet a közoktatás tarthatatlan helyzetére egyházi iskolák pedagógusai november 26-án Budapesten. Az első, tavaly novemberben megszervezett ballagás óta nem sokat javult a helyzet. Sőt, a korábbinál nagyobb mértéket ölt a tanári pályaelhagyás, ami nemcsak az állami, hanem az egyházi intézményeket is sújtja. Az eseményen körülbelül kétszázan vettek részt. Az első felszólaló egy pályakezdő pedagógus, Kakucs Katalin volt, aki egyebek mellett beszámolt arról, a tanárballagás előtt felkereste volt egyetemi szaktársait, s kiderült: három évvel a diploma megszerzése után a történelem szakosok 40 százaléka, az angol szakon végzetteknek pedig mindössze 18 százaléka tanít, de még nekik is mintegy felük a pályaelhagyáson gondolkodik. A második felszólaló Lakatos Máté volt, a tanárballagást szervező Küldetés – Keresztény Pedagógusok Szövetségének elnöke, aki jelezte: januárban kampányt indítanak: „tanárnak lenni jó, de nehéz”. (*nepszava.hu*)

● **Keresztény pedagógusszövetség alakult**

A november 26-án rendezett második Tanárballagáson mutatkozott be az újjáalakult Küldetés – Keresztény Pedagógusok Szövetsége. A hívő pedagógusokat képviselő szakszervezet 1994-ben alakult, ám amióta tagjai nyugdíjba mentek, lényegében megszűnt minden aktivitása. A szervezet jogutódjaként új életre kelt Küldetés új logóval, megújult lendülettel veti bele magát a mára szinte teljesen presztízsét veszített pedagógus pálya megmentésébe, Lakatos Máté elnökletével. A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium történelemtanára tavaly ilyenkor még magánemberként állt a Tanárballagás szervezői csapatában. Most két társával, Kakucs Katalinnal és Mikesy Andrással megpróbálnak új életet lehelni a keresztény szakszervezetbe, bízva abban, hogy építő, szakmai alapokon álló kritikájuk eléri a kormányt és az oktatásirányítás ingerküszöbét és végre megolvasztja a pedagógustársadalom és az állam között befagyott kommunikációt. Mikesy András, aki az előző Tanárballagás szervezője volt, úgy véli, a keresztény, jobboldali hátterű pedagógusokat a korábban is létező szakszervezetek nem tudták megszólítani, ez a megosztottság tehát létezik. – Mi nem elszívni akarjuk más szervezetek tagjait, sőt, bátorítjuk őket, hogy vállaljanak aktív szerepet a közös ügy érdekében abban a szervezetben, amelyhez csatlakoztak. Mivel azonban a tavalyi Tanárballagás meg tudott mozgatni olyan pedagógusokat, akiket ezeknek nem sikerült, egyértelmű lett

számunkra, hogy van létjogosultsága egy keresztény érdekképviseleti szerv beindításának. Azok számára, akik pártpolitikai háttérmachinációkat sejtve nem akartak az eddigi megmozdulásokhoz, pedagógus szervezetekhez csatlakozni, szeretnénk új lehetőséget kínálni. Mi ugyanis nagyon határozottan valljuk, hogy nem akarunk beleállni pártpolitikai kérdésekbe – fogalmazott Mikesy, aki szerint szakmai céljaik nagyjából megegyeznek a többi szakszervezetével. (*valaszonline.hu*)

● **10 százalékot ígér a kormány jövőre is**

Akár érkezik uniós pénz, akár nem, januártól 10 százalékkal emeli a kormány a pedagógusok bérét – mondta Varga Mihály pénzügyminiszter az Országgyűlés költségvetési bizottságának ülésén 2023. november 28-án. (*hirtv.hu*) *PSZ megjegyzés: ez a tíz százalékos bértömeg átlagosan legfeljebb 5 százalékos béremelést jelent.*

● **MINIMÁLBÉR – Decembertől nő a minimálbér és a garantált bérminimum**

November 20-án aláírták a minimálbér és garantált bérminimum-emelésről szóló megállapodást a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának tagjai (leszámítva a Magyar Szakszervezeti Szövetséget), ezt követően a főbb számok meg is jelentek a Magyar Közlönyben. Eszerint a minimálbér bruttó 266 800 forint, a garantált bérminimum bruttó 326 ezer forint lesz decembertől. A MASZSZ szerint a 10 százalékos emelés kevés a garantált bérminimumért dolgozók számára, ezért nem írta alá a megállapodást.

● **Nem lesz kötelező orvosi vizsgálat a munkahelyeken?**

A kormány november 14-én éjjel benyújtott törvényjavaslata szerint a kabinet példátlan módon el akarja törölni a kötelező orvosi vizsgálatot a munkahelyeken. A VDSZ szerint ezzel a dolgozók teljes jogbiztonságának megszüntetése után a kormány már az egészségüket is kockára teszi. Kinek jó ez? Természetesen a munkáltatóknak és az államnak, mert ezzel már az egészségügy egyik feladatát is le lehet vágni. Igaz, hogy a cégek fizetik ma a jelenlegi jogszabályok alapján az alkalmassági vizsgálatokat, amelyek során kiderülhet, hogy a dolgozó egy akkugyárban mennyi nikkelt szippant be, vagy egy műszakos dolgozó keringési és szívelégtelenségi panaszban szenved. Ezek a vizsgálatok a jövőben kevés kivételtől eltekintve megszűnnének, azzal a képtelen indoklással, miszerint az intézkedésre a munkáltatók és a munkavállalók adminisztratív terheinek csökkentése érdekében van szükség.

● **Egyre több iskolaőr**

Miközben egyre kevesebb a tanár, több mint 1200 pedagógus mondott fel a státustörvény miatt, Orbán Viktor kabinetje 295 fővel növeli az iskolaőri állományt egy nyáron elfogadott kormányhatározat értelmében. Ehhez pénzt is rendelnek, így a pénzügyminiszternek 654 557 502 forintnyi plusz forrást kell biztosítania (amiből 475 015 785 forintot az új örök bére-re költenek) az idei, illetve összesen 1 263 556 258 forintot a jövő évi költségvetésből. *(hvg.hu)*

● **Tananyagtartalom digitális elérhetősége**

A Khan Academy mobil alkalmazása már magyarul is elérhető android és iOS rendszerekben is.

Az applikáció ingyenes, letölthető innen:

<https://apps.apple.com/us/app/khan-academy/id469863705>

<https://play.google.com/store/apps/details?id=org.khanacademy.android>

Az alkalmazásban a programozáson kívül a magyar honlap teljes tananyagtartalma elérhető. Ez jelenleg kb. 1200 videót, 10 ezer interaktív feladatot és szöveges tananyagot jelent a következő területeken: matematika, informatika, biológia, kémia, fizika, kozmológia, történelem, zene, fejlő-

désfókuszú szemlélet, Pixar in a Box – Történetmesélés. A tananyagkínálat folyamatosan bővül. Az alkalmazás néhány éve elnyerte a GooglePlay legpozitívabb társadalmi hatásért járó díját.

● **Megjelent a munkavállalók hiánypótló zsebkönyve**

Munkajogaink címmel hiánypótló kiadványt jelentetett meg a Magyar Szakszervezeti Szövetség, hogy egyszerű, érthető, ám a törvényhez hitelesen igazodó tartalommal segítse a munkavállalók tájékoztatását alapvető jogaikról. Erre ugyanis egyre nagyobb szükség van. A 116 oldalas, az Európai Szakszervezeti Szövetség támogatásával készült ingyenes zsebkönyv online, lapozható formában is elérhető a MASZSZ honlapján: szakszervezet.net. A Munkajogaink lendületes, korszerű, tördelésével és illusztrációkkal is közvetíti a szerzők másik fontos törekvését, a pályakezdő fiatalok tájékoztatását is. Tapasztalatok szerint ugyanis egyre többen úgy állnak munkába, hogy alapvető jogaikkal sincsenek tisztában, ettől pedig a munkáltatói visszaélések célpontjává válhatnak. A könyv arra is „megtanít”, hogy mit tehetnek a munkavállalók a sok helyen mindennaposá váló, ám jogellenes intézkedésekkel szemben. *(szakszervezet.net)*

LETÖLTÖTTED MÁR A PSZ APPJÁT?

👉 *Hogyan lehetünk erősek? Ha kiállunk amellett, ami fontos számunkra – például a szakszervezeti jogászok a bajba jutott pedagógusokért. Tudtátok, hogy naponta több ügyet veszünk fel? De erősek vagyunk, mert segítjük egymást. És Veled teljes a kör!*

*Nálunk minden segítséget megkapsz, mi nem hagyunk magadra 😊
Csatlakozz hozzánk 📩 <https://bit.ly/3gDkvBn>*

Munkajogi kérdések – válaszok

Irányadó jogszabályi rendelkezések

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény – Púétv.

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet – Vhr.

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végső előterjesztői indokolása
A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény – Nkt.

Kérdés

Mit tartalmaz a kötelező foglalkoztatási finanszírozott létszám szabályozására?

Válasz

A Púétv. 3. §-a és 1. számú melléklet A) része a kötelező finanszírozott foglalkoztatási létszámot a következőképpen állapítja meg

3. §

(1) A nevelési-oktatási intézményekben alkalmazott vezetők és nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztattak finanszírozott létszámát az 1. melléklet határozza meg.

Többcélú intézményben az 1. melléklet A) része az igazgatóhelyettest (főigazgató-helyettest) érintő előírások kivételével alkalmazandó a vezetőkre.

(2) A pedagógus-munkakörök közül az óvoda- és iskolapszichológus finanszírozott létszámát az óvoda gyermeklétszáma, illetve az iskola tanulólétszáma alapján kell meghatározni oly módon, hogy 500 gyermekenként, tanulóként egy, a teljes munkaidő ötven százalékában foglalkoztatott óvoda- vagy iskolapszichológus alkalmazandó.

(3) A nevelési-oktatási intézményben a pedagógusok finanszírozott létszáma számításának alapja

a) a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete,

b) az átlag óvodai csoport- és iskolai osztálylétszám, valamint

c) a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő.

Kérdés

Melyek a „munkavégzésre irányuló jogviszonyok”?

Válasz

A Púétv. 4.§-a 23. pontja szerint **munkavégzésre irányuló jogviszony:**

- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony,
- az adó- és vámhatósági szolgálati jogviszony,
- a politikai szolgálati jogviszony,
- a rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszony,
- a munkaviszony,
- a közalkalmazotti jogviszony,
- a közszolgálati jogviszony,
- a kormányzati szolgálati jogviszony,
- a szolgálati viszony,
- a bírói szolgálati viszony,
- az ügyészégi szolgálati viszony,
- az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonya,
- a honvédelmi alkalmazotti jogviszony,
- az egészségügyi szolgálati jogviszony,
- a munkavégzési kötelezettséggel járó szövetkezeti tagsági viszony,
- a vállalkozási és megbízási szerződés,
- a gazdasági társaság vezető tisztségviselői vagy felügyelő bizottsági tagsági tevékenység ellátására irányuló jogviszony
- és az egyéni vállalkozás,

FIGYELEM!

Az alábbi, pótlékokkal kapcsolatos kérdésekre irányadó jogszabályi rendelkezéseket

- a Púétv. 3. számú mellékletének B része és
- a Vhr. 90. § (2)–(4) bekezdései határozzák meg.

Kérdés

Kinek jár nemzetiségi pótlék?

Válasz

A Púétv. 3. számú mellékletének B) A köznevelési intézményekben alkalmazott pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítő munkakörben foglalkoztatottak részére jár tartós pótlékok.

A Vhr. 90. § (2) bekezdése értelmében

Nemzetiségi pótlékra az a pedagógus jogosult, aki

a) nemzetiségi nyelvű óvodában, iskolában, kollégiumban állandó jelleggel nemzetiségi anyanyelven nevelő, oktató munkát végez, ha e tevékenységet – a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő figyelembevételével – a neveléssel-oktatással, tanórával, foglalkozással lekötött munkaidejének

aa) kevesebb, mint húsz százalékában, de legalább heti egy órában végzi, a pótlék alsó határával megegyező,

ab) legalább húsz százalékában, de kevesebb, mint ötven százalékában végzi, a pótlék középértékének megfelelő,

ac) legalább ötven százalékában végzi, a pótlék felső határával megegyező mértékben, vagy

b) óvodában, iskolában siket vagy nagyothalló gyermekek, tanulók nevelésénél, oktatásánál a jelnyelvet is alkalmazza, feltéve, hogy rendelkezik a szakértő jeltolmács vagy fordító jeltolmács szakképzettséggel.

Mértéke a gyakornok fokozathoz tartozó havi illetményösszeg százalékában:

alsó határa 5%,

felső határa 20%.

Kérdés

Ki jogosult gyógypedagógiai pótlékra?

Válasz

Vhr. 90. § (3) bekezdés értelmében

(3) Gyógypedagógiai pótlékra az a pedagógus jogosult, aki sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását, kollégiumi nevelését vagy fejlesztő nevelés-oktatását a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint végzi, és

a) kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal foglalkozik, vagy

b) az általa felkészített gyermekek, tanulók közül a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók aránya a nevelési év, tanév első napján eléri a harminchárom százalékot.

Mértéke a gyakornok fokozathoz tartozó havi illetményösszeg százalékában:

alsó határa 2.5%,

felső határa 5%.

Kérdés

Kinek jár diabétesz ellátási pótlék?

Válasz

Vhr. 90. § (4) bekezdése szerint a diabétesz ellátási pótlék az Nkt. 62. § (1b) bekezdésében felsorolt feladatokkal megbízott köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állónak jár.

Mértéke a gyakornok fokozathoz tartozó havi illetményösszeg százalékában:

alsó határa 10%,

felső határa 10%.

Nkt. 62. § (1b) bekezdésében

62. § (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

b) * a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse, (...)

Kérdés

Óvodában munkaközösség-vezető vagyok. A kinevezésem módosításában nem találok a korábbi pótlékokat.

Válasz

Az igazgatót, az igazgató-helyettest, az osztályfőnököt, kollégiumi csoportvezetőt, tanszakvezetőt, **munkaközösség-vezetőt**, tagintézmény-igazgatót, tagintézményigazgató-helyettest e feladatok ellátásáért – a korábbi pótlék helyett – **az egyes köznevelési feladatok ellátásáért járó megbízási díj illeti meg (nem tévesztendő össze a polgári jogi megbízási szerződés alapján járó megbízási díj jogintézményével).**

1) [Egyes köznevelési feladatokért járó megbízási díj] **Púétv.102. §**

» A pedagógust az egyes köznevelési feladatok ellátásáért megillető díj (e § alkalmazásában a továbbiakban: megbízási díj) mértéke a gyakornok fokozathoz tartozó havi illetményösszeg (e § alkalmazásában a továbbiakban: alap) alapulvételével kerül megállapításra.

» (2) A megbízási díj a **nevelési-oktatási intézményben**, a többcélú köznevelési intézményben, valamint a pedagógiai szakszolgálati intézményben igazgatói (főigazgatói) megbízás ellátása esetén az intézményben jogviszonyban álló

a) legalább 1001 gyermek, tanuló esetén az alap 87%-a,

b) 801 és 1000 gyermek, tanuló között az alap 82%-a,

c) 601 és 800 gyermek, tanuló között az alap 76%-a,

d) 401 és 600 gyermek, tanuló között az alap 66%-a,

e) 251 és 400 gyermek, tanuló között az alap 54%-a,

f) 151 és 250 gyermek, tanuló között az alap 41%-a,

g) legfeljebb 150 gyermek, tanuló esetén az alap 30%-a.

» (3) A megbízási díj

a) igazgatóhelyettesi (főigazgató-helyettesi) megbízás ellátása esetén

aa) legalább 1001 gyermek, tanuló esetén az alap 43,5%-a,

ab) 801 és 1000 gyermek, tanuló között az alap 41%-a,

ac) 601 és 800 gyermek, tanuló között az alap 38%-a,

ad) 401 és 600 gyermek, tanuló között az alap 33%-a,

ae) 251 és 400 gyermek, tanuló között az alap 27%-a,

af) 151 és 250 gyermek, tanuló között az alap 20,5%-a,

ag) legfeljebb 150 gyermek, tanuló esetén az alap 15%-a,

» b) osztályfőnöki, kollégiumban csoportvezetői, alapfokú művészeti iskolában tanszakvezetői megbízás ellátása esetén az alap 6–16%-a, és

» c) **munkaközösség-vezetői megbízás ellátása esetén az alap 3–6%-a.**

» (4) A tagintézmény-igazgatót, intézményegység-vezetőt az általuk vezetett tagintézmény, intézményegység (2) bekezdés szerint megállapított gyermek-, tanulólétszáma alapján számított igazgatói (főigazgatói) megbízási díj 50%-a illeti meg.

» (5) A tagintézményigazgató-helyettest, intézményegységvezető-helyettest a (4) bekezdésben meghatározott tagintézmény-igazgatói, intézményegység-vezetői megbízási díj 50%-a illeti meg.

» (6) A (2) bekezdés szerinti tanulói létszámot az Nkt. 47. § (7) bekezdésének figyelembevételével, a megbízási díj esedékességét megelőző október 1-jei gyermek- és tanulólétszám alapján kell megállapítani, melynek során az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd-fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulókat két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), közép súlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulókat három gyermekként kell figyelembe venni.

2.) A besorolás és a havi illetmény, az egyéb juttatások, a munkavégzés hiányában fizetendő díjazás, az illetmény védelme szabályait a Vhr. tartalmazza.

Vhr. 90. §

(5) *Munkaközösség-vezetői feladatért járó megbízási díjra jogosult az a pedagógus, aki intézményi munkaközösség-vezetői, tagozat-vezetői, szakszakvezetői vagy intézmények közötti munkaközösség-vezetői, tagozatvezetői, szakszakvezetői feladatot lát el.*

(6) *Az osztályfőnöki, csoportvezetői, tanszakvezetői, munkaközösség-vezetői (tagozatvezetői, szakszakvezetői) feladatért járó megbízási díj a feladattal való megbízás idejére – az iskolai szünetek idejét is ideértve – jár.*

(7) *A pedagógus számára jogszabályban meghatározottak szerint az (1)–(4) bekezdésben meghatározott pótlékokon felül további pótlék is megállapítható.*

.....

Felhívom a figyelmet, hogy az általam leírt értelmezés, szakmai vélemény nem kötelező erejű, csupán a fenntartói, intézményvezetői, munkáltatói döntéshozatalt segíti, segítheti. Az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozatában kifejtette, hogy a minisztériumi és egyéb állami szervektől származó jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadása alkotmányellenes.

Válogatta:

Dr. Selmečiné dr. Csordás Mária
munkajogász, jogtanácsos,
ILO-közvetítő és -döntőbíró

Kedves Kollégák!

Búcsúszom, de cikkeimet ezután is olvashatják a Pedagógusok Lapjában.

2023. december 31. napjával megszűnik munkaviszonyom a Pedagógusok Szakszervezetében, amelynek 1991 óta vezető jogtanácsosa, szakértője voltam. A Pedagógusok Lapjába szinte a kezdetektől írt jogi véleményekkel, kérdésekre adott válaszokkal igyekeztem segíteni olvasóimat eligazodni – remélem, sokszor eredményesen – az egyre bonyolultabb jogszabályi rendelkezések labirintusában.

KÍVÁNOK BÉKÉS, BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET és EREDMÉNYEKBEŊ GAZDAG ÚJ ESZTENDŐT!

Dr. Selmečiné Dr. Csordás Mária,
vagy ahogy sokan szólítanak: Marika

*Kellemes
ünnepet kívánunk!*

